

P L S K I
FADN

SYSTEM ZBIERANIA I WYKORZYSTYWANIA
DANYCH RACHUNKOWYCH Z GOSPODARSTW ROLNYCH

Wyniki standardowe uzyskane przez indywidualne gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2007 roku

Część I. Wyniki standardowe

WARSZAWA 2009

Wyniki standardowe uzyskane przez indywidualne gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2007 roku

Część I. Wyniki standardowe

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ:

mgr inż. Monika Bocian

mgr inż. Beata Malanowska

Warszawa 2009

Redakcja techniczna

Dariusz Osuch

Renata Płonka

Projekt okładki

Dział Wydawnictw

ISBN 978-83-7658-040-1

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

- Państwowy Instytut Badawczy

Zakład Rachunkowości Rolnej

00-950 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. nr 984

Tel.: (0 22) 505 44 39

Tel./faks: (0 22) 826 93 22

E-mail: portal@fadm.pl

Internet: www.fadm.pl; www.polskifadm.eu

Spis treści

Wstęp	5
1. Uwagi ogólne.....	6
1.1. Podstawowe informacje o FADN	6
1.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych	8
1.3. Zakres podmiotowy FADN	9
1.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN	10
1.5. Zakres przedmiotowy FADN.....	11
1.6. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN.....	12
2. Szczegółowy opis zmiennych systemowych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”	14
2.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”	14
2.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych	28
3. Uwagi do Wyników Standardowych FADN	36
3.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce	36
3.2. Zbiór indywidualnych gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN.....	37
4. Wyniki standardowe FADN z próby indywidualnych gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w 2007 r.	38
4.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych.....	38
4.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej	45
4.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych.....	52
Literatura	59

Wykaz skrótów

AWU	- jednostka przeliczeniowa pracy ogółem (ang. Annual Work Unit).
c.u.	- jednostka monetarna (ang. currency unit).
CAP	- Wspólna Polityka Rolna (ang. Common Agricultural Policy).
COP	- specjalizujące się w produkcji zbóż, roślin oleistych i białkowych (ang. Specialist cereals, oilseed and protein crops).
DG-AGRI	- Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa (ang. Directorate-General for Agriculture).
EC	- Komisja Europejska (ang. European Commission).
ESU	- europejska jednostka wielkości (ang. European Size Unit).
EU	- Unia Europejska (ang. European Union).
EUR	- oznaczenie systemowe jednostki monetarnej o nazwie „euro”.
euro	- jednostka monetarna, obowiązująca w większości krajów członkowskich Unii Europejskiej.
EUROSTAT	- Urząd Statystyczny Unii Europejskiej.
FADN	- Sieć Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych (ang. Farm Accountancy Data Network).
FWU	- jednostka przeliczeniowa pracy członków rodziny (ang. Family Work Unit).
GUS	- Główny Urząd Statystyczny.
IERiGŻ-PIB	- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy.
LFA	- obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania - ONW (ang. Less Favoured Areas).
LU	- jednostka przeliczeniowa zwierząt (ang. Livestock Unit).
Polski FADN	- System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych.
SGM	- standardowa nadwyżka bezpośrednia (ang. Standard Gross Margin).
UAA	- ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne (ang. Utilized Agricultural Area).

Wstęp

W utworzonej w 2007 roku komputerowej bazie danych na podstawie obowiązków nałożonych przez Ustawę z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami) znajdowało się 12 210 zestawów danych rachunkowych. Dane rachunkowe zostały zebrane przez szesnaście wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego na zlecenie Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego. W 104 gospodarstwach indywidualnych rachunkowość była prowadzona pod kierunkiem audytorów Zakładu Rachunkowości Rolnej, a 18 ankiet dotyczących indywidualnych gospodarstw rolnych wykonali pracownicy ośrodków doradztwa rolniczego w ramach indywidualnych zleceń.

Po przeprowadzonych testach jakości danych obliczono wyniki¹ dla 12 056 indywidualnych gospodarstw rolnych o wielkości ekonomicznej równej lub większej 2 ESU.

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

1. Wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN).
2. Metodycznej, zawierającej wyjaśnienia rachunku wyników.
3. Statystycznej, zawierającej dane statystyczne nazywane „Wyniki Standardowe FADN, poziom I” (ang. Standard Results), dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie trzech kryteriów grupowania: wielkości ekonomicznej, typu rolniczego i powierzchni użytków rolnych. Wyniki Standardowe zawierają około 120 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

Opracowane wyniki są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w wynikach standardowych FADN Dyrekcji Generalnej do Spraw Rolnictwa UE (DG -AGRI).

Parametry wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji są kategoriami netto (bez VAT). Pomimo ustawowego zwolnienia podmiotowego od podatku od towarów i usług, nazywanym w skrócie VAT, rolnicy prowadzili w 2007 r. ewidencję zdarzeń w standardzie umożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W opracowaniu wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych – złotych (PLN).

¹ W sprawozdaniach z gospodarstw rolnych przekazanych do Komisji Europejskiej są zawarte nominalne wartości dopłat bezpośrednich (JPO i UPO).

1. Uwagi ogólne

1.1. Podstawowe informacje o FADN

FADN to europejski system zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, którego formalne kształtowanie rozpoczęło się w 1965 r.

FADN był tworzony etapowo w miarę poszerzania Unii Europejskiej, na podstawie Rozporządzenia Rady EWG nr 79/65/EEC z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie utworzenia sieci zbierania danych rachunkowych dotyczących dochodów i działalności gospodarstw rolnych w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej [18]. W początkowej fazie (etap I) system zaistniał w sześciu krajach założycielskich (Belgii, Francji, Holandii, Luksemburgu, Niemczech i Włoszech), a po poszerzeniu w 1973 r. (etap II) także w Wielkiej Brytanii, Irlandii i Danii. Od 1981 r. (etap III) dodatkowo w Grecji, od 1986 r. (etap IV) do badań włączono Hiszpanię i Portugalię, a od 1995 r. (etap V) Finlandię, Szwecję i Austrię. Od 1 maja 2004 r. (etap VI) do systemu FADN weszły także: Cypr, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia, Republika Czeska i Węgry, a od 1 stycznia 2007 r. (etap VII) Rumunia i Bułgaria.

Od 2007 r. FADN funkcjonuje na terenie 27 krajów członkowskich UE. Przebieg rozszerzenia zasięgu FADN ilustruje Mapa 1-1.

Mapa 1-1 Etapy tworzenia FADN w Europie

Unikalność FADN polega na tym, że gromadzi on dane zaliczane do grupy wrażliwych, które opisują sytuację ekonomiczną i finansową gospodarstw rolnych.

Mając na uwadze założone cele, FADN bazuje na danych rachunkowych pochodzących z rachunkowości realizowanej w konwencji tzw. zarządczej. Odmiana tej rachunkowości znacznie wierniej odzwierciedla sytuację gospodarstwa rolnego niż rachunkowość finansowa². O wyborze konwencji rachunkowości zarządczej zdecydowała chęć podejmowania decyzji jak najbardziej adekwatnych do rzeczywistej sytuacji gospodarstw rolnych. W przeciwnym wypadku nawet najlepiej wypracowane warsztatowo decyzje odnosiłyby się do rzeczywistości wirtualnej.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe, mające zasadniczy udział w tworzeniu wartości dodanej rolnictwa. Za takie uznawane są gospodarstwa rolne, które mieszczą się w grupie gospodarstw wytwarzających w danym regionie FADN lub kraju członkowskiego co najmniej 90% wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM). Dolny próg graniczny gospodarstwa rolnego zaliczanego do pola obserwacji FADN wyznaczany jest na podstawie sumowania wartości SGM z gospodarstw znajdujących się w krajowym rejestrze gospodarstw rolnych, poczynając od największych do momentu, aż ustalona zostanie wielkość ostatniego gospodarstwa, które wyczerpuje 90% wartości SGM w odpowiedniej jednostce administracyjnej.

Z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej poszczególnych krajów członkowskich, progi wielkości ekonomicznej, wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN, są różne.

Należy podkreślić, że FADN jest jedyną bazą danych, gdzie dane zbierane są według jednolitych zasad, a gospodarstwa tworzą statystycznie reprezentatywną próbę towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

² Rachunkowość finansowa podlega odpowiednim przepisom prawa, które są różne w poszczególnych krajach członkowskich Unii Europejskiej. Jej zadaniem jest ocena sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstwa, a często bywa podstawą naliczania podatku dochodowego.

1.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych

Zasady klasyfikacji gospodarstw zostały precyzyjnie określone i po raz pierwszy formalnie ustanowione Decyzją Komisji (EWG) 78/463/EEC z dnia 7 kwietnia 1978 r. [2]. Według tych zasad gospodarstwa rolne funkcjonujące na terenie Wspólnoty klasyfikowane są najczęściej według dwóch kryteriów:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

W podstawowej klasyfikacji gospodarstw rolnych mają zastosowanie następujące parametry ekonomiczne:

- standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM – Standard Gross Margin),
- europejska jednostka wielkości (ESU – European Size Unit).

Standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM) jest nadwyżką wartości produkcji danej działalności rolniczej nad wartością kosztów bezpośrednich w **przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcji**. W celu wyeliminowania wpływu zmian w produkcji (np. wywołanych złą pogodą) lub cen produktów i środków produkcji, do obliczeń przyjmowane są średnie z trzech lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z danego regionu. Z tego właśnie powodu, pojęcie nadwyżki bezpośredniej zostało uzupełnione terminem „standardowa”.

Współczynniki SGM są obliczane dla każdego regionu statystycznego i dla każdej prowadzonej działalności w odniesieniu do 1 ha uprawy lub 1 sztuki zwierzęcia. W Unii Europejskiej są regiony SGM, dla których wylicza się SGM dla 138 działalności.

Tak duża liczba pozycji w zestawach standardowych nadwyżek bezpośrednich odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa w Unii Europejskiej, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

Europejska Jednostka Wielkości (ESU) jest parametrem służącym do określania wielkości ekonomicznej gospodarstwa rolnego ustalonej na podstawie standardowych nadwyżek bezpośrednich gospodarstwa. Jedno ESU odpowiada równowartości 1200 euro.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego stanowi jedno z kryteriów używanych dla charakteryzowania gospodarstwa rolnego we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. Jest ona określana na podstawie sumy wartości standardowych nadwyżek bezpośrednich (SGM) wszystkich działalności występujących w gospodarstwie.

Typ rolniczy gospodarstwa jest kolejnym kryterium stosowanym w klasyfikacji gospodarstw rolnych. Jest on określany na podstawie udziału poszczególnych działalności w tworzeniu ogólnej wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM) gospodarstwa.

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw są dzielone na:

- 8 typów ogólnych i grupę gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 17 typów podstawowych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem trzech znaków),
- podtypy 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem czterech znaków).

Współczynniki SGM liczone są okresowo na podstawie średnich danych z trzech kolejnych lat w wydzielonych regionach krajów członkowskich. Komisja UE ustala listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest policzenie SGM. Lista, dla której obliczono SGM'2002, obejmuje 138 działalności rolniczych.

1.3. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w ESU. Wielkość ta jest ustalana dla każdego kraju członkowskiego oddzielnie i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 1.3-1).

Tabela 1.3-1 Minimalne progi wielkości ekonomicznej i liczebność próby FADN w poszczególnych krajach członkowskich w 2007 r.

Kraj	Dolny próg wielkości ekonomicznej ESU	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura %
Austria	8	1 800	2,1
Belgia	16	1 200	1,4
Bułgaria	1	2 000	2,4
Cypr	2	500	0,6
Czechy	4	1 300	1,5
Dania	8	2 250	2,7
Estonia	2	500	0,6
Finlandia	8	1 150	1,4
Francja	8	7 320	8,7
Grecja	2	5 500	6,5
Hiszpania	2	9 706	11,5
Holandia	16	1 500	1,8
Irlandia	2	1 300	1,5
Litwa	2	1 000	1,2
Luksemburg	8	360	0,4
Łotwa	2	1 000	1,2
Malta	8	400	0,5
Niemcy	16	6 360	7,5

Kraj	Dolny próg wielkości ekonomicznej ESU	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura %
Polska	2	12 100	14,3
Portugalia	2	2 300	2,7
Rumunia	1	1 000	1,2
Słowacja	8	600	0,7
Słowenia	2	900	1,1
Szwecja	8	1 000	1,2
Węgry	2	1 900	2,2
Wielka Brytania	16	2 500	3,0
(w tym: Irlandia Północna)	(8)	(320)	0,4
Włochy	4	17 000	20,1
Razem FADN UE		84 446	100

Źródło: Rozporządzenie Komisji nr 800/2007 z 6 lipca 2007 r. zmieniające Rozporządzenie nr 1859/82 dotyczące wyboru gospodarstw przekazujących dane do celów określania dochodów gospodarstw rolnych [7].

1.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje łącznikowe z poszczególnych krajów opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane do akceptacji przez Komitet Wspólnoty nadzorujący FADN.

Biorąc pod uwagę kryterium wielkości ekonomicznej czy typu rolniczego, obserwujemy wewnątrz pola obserwacji FADN duże zróżnicowanie gospodarstw rolnych.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlenia tego zróżnicowania w próbie badawczej Agencja łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby, mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru gospodarstw mają zastosowanie do warstwowania zbioru gospodarstw trzy kryteria:

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

1.5. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1 tys. różnych danych rachunkowych, dotyczących gospodarstwa rolnego. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych, a także stan i strukturę źródeł zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje, kwoty i limity produkcyjne).

Zakres i format zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, jest szczegółowo zdefiniowany w Rozporządzeniu Komisji 2253/2004/EEC z 23 grudnia 2004 r. [6]. Przepisy te zawierają obok szczegółowego wykazu zmiennych, także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie to składa się z 14 grup danych rachunkowych, zestawionych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N):

Tab. A.	Informacje ogólne.
Tab. B.	Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo.
Tab. C.	Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej.
Tab. D.	Stan i wartość zwierząt.
Tab. E.	Zakup i sprzedaż zwierząt.
Tab. F.	Koszty.
Tab. G.	Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi.
Tab. H.	Zadłużenie.
Tab. I.	Podatek od wartości dodanej (VAT).
Tab. J.	Granty, subsydia i dopłaty wyrównawcze.
Tab. K.	Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt).
Tab. L.	Kwoty i inne prawa.
Tab. M.	Dopłaty bezpośrednie do upraw polowych.
Tab. N.	Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt.

1.6. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN zgromadzonych w komputerowej bazie prezentowane są w zestawie statystycznym nazwanym „Wyniki Standardowe FADN-Poziom I”³. Zawierają one wartości średnie dla grup gospodarstw rolnych wyłanianych według typów rolniczych i wielkości ekonomicznej. W niniejszej publikacji zostały dodatkowo zamieszczone grupowania gospodarstw według powierzchni użytków rolnych.

Ze względu na obowiązujące zasady upowszechniania danych FADN dopuszczalne jest prezentowanie wyników z grupy obejmującej co najmniej 15 gospodarstw. W przypadku mniejszej liczebności wpisana jest „kropka” (kropka). Prezentowane są tylko ilości gospodarstw.

Tabela 1.6-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
AB	Uprawy polowe	13	Zboża, oleiste i strączkowe
		14	Inne uprawy polowe
		60	Uprawy polowe ogrodnicze i trwałe, łącznie
C	Uprawy ogrodnicze	20	Uprawy ogrodnicze
D	Winnice	31	Winnice
E	Uprawy trwałe	32	Drzewa i krzewy owocowe (łącznie z cytrusowymi)
		33	Gaje oliwne
		34	Pozostałe uprawy trwałe, łącznie
F	Krowy mleczne	41	Bydło mleczne
G	Zwierzęta żywione w systemie wypasowym (bez krów mlecznych)	42	Bydło opasowe
		43	Bydło ogółem
		44	Owce, kozy i inne zwierzęta żywione w systemie wypasowym
H	Zwierzęta ziarnożerne	50	Zwierzęta żywione paszami treściwymi
I	Mieszane	71	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych w systemie wypasowym
		72	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych paszami treściwymi
		81	Uprawy polowe i zwierzęta żywione w systemie wypasowym, łącznie
		82	Różne uprawy i zwierzęta, łącznie

Zestawienie typów rolniczych TF8 jest kombinacją typów podstawowych, pochodzących z różnych typów szczegółowych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych.

³ Struktura Wyników Standardowych FADN opisana w dokumencie Komitetu KE do spraw FADN; RI/CC 882 rev. 8. 1: Definitions of Variables used in FADN standard results [17], zamieszczonym na stronie: http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/rica/library?l=/information_documentatio/basic_definitions/definitions_variables/ EN 1.0 &a=d [13].

Tabela 1.6-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (ESU), klasyfikacja ES6

ES6	Rozmiar w ESU
bardzo małe (XS)	ESU < 4
małe (S)	4 ≤ ESU < 8
średnio- małe (MS)	8 ≤ ESU < 16
średnio- duże (ML)	16 ≤ ESU < 40
duże (L)	40 ≤ ESU < 100
bardzo duże (XL)	ESU ≥ 100

Z kolei Tabela 1.6-2 przedstawia sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) obowiązujących we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych [5].

Tabela 1.6-3 Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych (UR)

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w ha
bardzo małe (AXS)	UR < 5
małe (AS)	5 ≤ UR < 10
średnio- małe (AMS)	10 ≤ UR < 20
średnio- duże (AML)	20 ≤ UR < 30
duże (AL)	30 ≤ UR < 50
bardzo duże (AXL)	UR ≥ 50

Klasyfikacja gospodarstw rolnych według 6 klas powierzchni użytków rolnych wyrażonej w ha, jest rzadziej stosowana (patrz: Tabela 1.6-3) w typologii UE [4]. Tego grupowania także nie stosuje się w Wynikach Standardowych FADN. W publikacjach Komisji UE została ona wyparta przez grupowanie według parametrów ekonomicznych, ustalanych w ramach Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych.

2. Szczegółowy opis zmiennych systemowych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”

2.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”

Opisy poszczególnych kategorii ekonomicznych są zgodne z zawartymi w Wynikach Standardowych FADN⁴. Zawartość parametrów w poszczególnych tabelach nie zawsze odpowiada w pełni ich tytułom. W kolumnie „Symbol” zawarte jest alfanumeryczne, pięciodziesiętno-oznaczenie poszczególnych zmiennych w systemie informatycznym FADN.

„Wyniki Standardowe FADN” zawierają 10 grup tematycznych:

1. Populacja i próba gospodarstw.
2. Wybrane informacje o produkcji.
3. Wartość produkcji.
4. Koszty.
5. Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa.
6. Salda dopłat i podatków.
7. Dochód na gospodarstwo rolne.
8. Dochód na osobę.
9. Bilans na koniec roku obrachunkowego.
10. Wskaźniki finansowe.

Dla ułatwienia rozumienia poszczególnych parametrów zawartych w Wynikach Standardowych FADN, w dalszej części rozdziału zamieszczono objaśnienia poszczególnych zmiennych w porządku identycznym do prezentowanych wyników. Dodatkowo, w formie diagramów, zamieszczono szczegółowe schematy obliczeń wybranych parametrów prezentowanych w Wynikach Standardowych.

Tabela 2.1-1 Populacja i próba gospodarstw

Symbol	Zmienna	Sposób obliczenia, uwagi
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	Suma parametrów wag poszczególnych gospodarstw w próbie.
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	Liczba gospodarstw w próbie.
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro	Średni kurs wymiany krajowej waluty na euro w roku obrachunkowym. Obliczany jest jako średnia z miesięcznych kursów wymiany ważonych liczbą dni w miesiącu.

⁴ Patrz odnośnik 3 na stronie 12.

Tabela 2.1-2 Wybrane informacje o produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego, wyrażona w europejskich jednostkach wielkości.
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	Całkowite nakłady pracy ludzkiej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego = AWU wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych = 2 200 godz./rok. [SE015 + SE020]
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	Całkowity czas pracy ludzi w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, wyrażony w godzinach. [SE016 + SE021]
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych = FWU (głównie członków rodziny), wyrażony w jednostkach przeliczeniowych pracy rodziny = osobach pełnozatrudnionych rodziny.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych (głównie członków rodziny), wyrażony w godzinach.
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażony w godzinach.
SE025	Powierzchnia użytkowanych użytków rolnych	ha	Całkowity obszar ziemi użytkowanej rolniczo (użytków rolnych) = (UAA). Na tę powierzchnię składa się: ziemia własna, ziemia dzierżawiona na jeden rok lub dłużej, ziemia użytkowana na zasadzie udziału w zbiorze z właścicielem, a także ugory i odłogi. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów, ziemi dzierżawionej na okres krótszy niż 1 rok, ziemi zalesionej i pozostałych gruntów (dróg, stawów, nieużytków, itp.). Powierzchnia wyrażona jest w hektarach (10 000 m ²).
SE030	Powierzchnia dzierżawionych użytków rolnych	ha	Powierzchnia ziemi dzierżawionej przez rolnika na podstawie umowy dzierżawnej na okres liczący co najmniej 1 rok (odpłatność regulowana w gotówce lub w naturze).
SE035	Zboża	ha	Pszenica zwyczajna, orkisz, pszenica twarda, żyto, jęczmień, owies, mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, pozostałe zboża.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	Strączkowe na nasiona, ziemniaki, buraki cukrowe, zioła, oleiste i włókniste tącznie z nasionami, chmiel, tytoń, inne przemysłowe (tącznie z bawełną i trzciną cukrową).
SE042	Uprawy energetyczne	ha	Powierzchnia uprawy roślin energetycznych.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami wysokimi). Dotyczy powierzchni podstawowej (nie uwzględnia się powierzchni wszystkich zbiorów), nawet gdy praktykowane jest następstwo na tej samej powierzchni, w tym samym roku obrachunkowym. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów.
SE050	Winnice	ha	Łącznie z młodymi nasadzeniami jeszcze nie plonującymi (bez szkółek).
SE054	Uprawy trwałe	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi), gaje oliwne, szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). Łącznie z młodymi nasadzeniami i trwałymi uprawami pod osłonami. Bez winogron. [SE055 + SE060 + SE065]
SE055	Sady	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi).
SE060	Gaje oliwne	ha	Drzewa oliwne.
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	Szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). Łącznie z młodymi nasadzeniami i uprawami trwałymi pod osłonami.
SE071	Uprawy pastewne	ha	Pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne.
SE072	Odłogi	ha	Powierzchnia użytków rolnych, nieuprawiana w roku obrachunkowym, niekwalifikująca się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE073	Ugory	ha	Grunty orne czasowo nieużytkowane, które pozostają w dobrej kulturze oraz które kwalifikują się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE075	Lasy	ha	Obszary zadrzewione, lasy, plantacje topoli, łącznie ze szkółkami leśnymi. Obszar ten nie jest ujęty w pozycji „Powierzchnia użytkowanych użytków rolnych” (SE025).
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	Średnioroczny stan: koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej i drobiu utrzymywanych w gospodarstwie rolnym, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych zwierząt (LU) ⁵ . Nie są uwzględniane roje pszczoł, króliki i pozostałe zwierzęta. Zwierzęta nie będące własnością gospodarstwa rolnego, utrzymywane w gospodarstwie na podstawie umowy także ujęte są dla określenia rocznego stanu posiadania zwierząt.

⁵ konie	:= 0, 8	krowy mleczne	:= 1, 0	lochy	:= 0, 5
cielęta na tucz	:= 0, 4	krowy wybrakowane	:= 1, 0	tuczniaki	:= 0, 3
cielęta < 1 rok	:= 0, 4	krowy pozostałe	:= 0, 8	trzoda pozostała	:= 0, 3
byczki 1 - 2 lata	:= 0, 7	matki kozie	:= 0, 1	brojlery	:= 0, 007
jałówki 1 - 2 lata	:= 0, 7	kozy pozostałe	:= 0, 1	kury nioski	:= 0, 014
byki ≥ 2 lata	:= 1, 0	matki owcze	:= 0, 1	drób pozostały	:= 0, 03
jałówki hodow.	:= 0, 8	owce pozostałe	:= 0, 1		
jałówki na tucz	:= 0, 8	prosięta	:= 0, 027		

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE085	Krowy mleczne	LU	Krowy (także samice bawole), które wycielity się i głównie utrzymywane są dla produkcji mleka z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi. Nie ujmuje się tu krów wybrakowanych.
SE090	Pozostałe bydło	LU	Pozostałe bydło (z wyjątkiem krów mlecznych).
SE095	Owce i kozy	LU	Matki kozie i pozostałe kozy, matki owcze i pozostałe owce.
SE100	Trzoda chlewna	LU	Prosięta, maciory, tuczniki i pozostała trzoda chlewna.
SE105	Drób	LU	Drób mięsny, kury nioski i pozostały drób.
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	Wielkość produkcji ziarna pszenicy zwyczajnej i orkisz z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	Wielkość produkcji ziarna kukurydzy z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	Obsada zwierząt żywionych systemem wypasowym (przeżuwaczy), bez cieląt przeznaczonych na tucź, na 1 ha powierzchni paszowej. Suma średniej liczby jednostek przeliczeniowych (LU): bydła (bez cieląt opasowych) oraz owiec i kóz, przypadająca na 1 hektar roślin pastewnych uprawianych na użytkach rolnych. Do tej powierzchni zalicza się uprawy pastewne, ugory i odłogi. Parametr obsady zwierząt jest obliczany tylko dla gospodarstw utrzymujących ten rodzaj zwierząt i posiadających uprawy pastewne (powierzchnię paszową).
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę ^o	Produkcja mleka i przetworów z mleka (w ekwiwalencie mleka) w przeliczeniu na jedną krowę mleczną. Produkcja mleka obejmuje sprzedaż, przekazanie mleka do gospodarstwa domowego i zużycie mleka w gospodarstwie rolnym (skarmione przez zwierzęta).

Tabela 2.1-3 Wartość produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	c.u.	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, zmianę stanu zapasów, wzrost wartości zwierząt wywołany zmianą cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE135	Produkcja roślinna	c.u.	Obejmuje: sprzedaż, zużycie wewnętrzne, przekazanie do gospodarstwa domowego i zmianę stanu zapasów. [SE140 + SE145 + SE146 + SE150 + SE155 + SE160 + SE165 + SE170 + SE175 + SE180 + SE185 + SE190 + SE195 + SE200]

^o Stosuje się przelicznik 1litr = 1,031 kg.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE140	Zboża	c.u.	Dotyczy upraw na ziarno.
SE145	Rośliny białkowe	c.u.	Uprawiane na nasiona, bez upraw zbieranych na zielonkę z przeznaczeniem na pasze. Nie ujmuje się tu warzyw i soi.
SE146	Uprawy energetyczne	c.u.	Wszystkie rośliny uprawiane na cele energetyczne.
SE150	Ziemniaki	c.u.	Wszystkie typy odmian – także ziemniaki wczesne i sadzeniaki.
SE155	Buraki cukrowe	c.u.	Dotyczy przede wszystkim korzeni. Nie ujmuje się wartości liści, natomiast uwzględnia się wartość wyśłodków otrzymanych od cukrowni lub odsprzedanych przez rolnika do cukrowni.
SE160	Rośliny oleiste	c.u.	Rośliny oleiste i włókniste uprawiane na olej (bez bawełny).
SE165	Rośliny przemysłowe	c.u.	Chmiel, tytoń, inne uprawy przemysłowe (łącznie z ziołami, roślinami aromatycznymi i przyprawowymi, bawełną i trzciną cukrową oraz włóknistymi i konopiami uprawianymi na włókno).
SE170	Warzywa i kwiaty	c.u.	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami). Tu uwzględniona jest też wartość produkcji grzybów (mimo tego, że powierzchnia uprawy grzybów nie jest uwzględniona w pozycji SE046).
SE175	Owoce	c.u.	Owoce z drzew i krzewów uprawianych w uprawie polowej (łącznie z owocami tropikalnymi).
SE180	Owoce cytrusowe	c.u.	Pomarańcze, nektarynki i mandarynki, klementynki, cytryny i inne owoce cytrusowe.
SE185	Wina i winogrona	c.u.	Winogrona spożywcze, winogrona do produkcji win jakościowych i stołowych, różne produkty z winogron (moszcz z winogron itp.), wino, produkty uboczne z produkcji wina, rodzynki.
SE190	Oliwki i olej z oliwek	c.u.	Oliwki jadalne, oliwki do produkcji oleju, olej i produkty uboczne z produkcji oleju z oliwek.
SE195	Uprawy pastewne	c.u.	Rośliny pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne. Tu wchodzi także produkcja z ugorów i odłogów (o ile taka występuje w gospodarstwie).
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	c.u.	Nasiona i sadzonki (traw, roślin polowych i ogrodniczych, bez zbóż, roślin białkowych, ziemniaków i roślin oleistych), inne uprawy polowe (nieujęte w wyszczególnionych pozycjach), uprawy trwałe rosnące pod osłonami nieuwzględnione w SE170. Tu wlicza się także przyrost wartości młodych plantacji wieloletnich (do wejścia w plonowanie). Ustala się go na podstawie poniesionych kosztów.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE206	Produkcja zwierzęca	c.u.	Produkcja obejmuje wartość produkcji żywca oraz wartość produktów pochodzenia zwierzęcego. Produkcja zwierzęca obejmuje: sprzedaż, zmianę wartości zwierząt w roku obrachunkowym i przekazanie do gospodarstwa domowego. Pomniejsza się ją o zakup zwierząt. Rachunek jest przeprowadzany dla koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu i pozostałych zwierząt. Zmiana wartości zwierząt stada obrotowego obejmuje stan na koniec roku pomniejszony o stan na początek roku. W przypadku zwierząt stada podstawowego szacuje się także zmianę wartości zwierząt z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Produkcja produktów zwierzęcych obejmuje sprzedaż, przekazanie do gospodarstwa domowego, zużycie wewnętrzne i zmianę stanu zapasów. Do produktów zwierzęcych zalicza się: mleko i produkty z mleka krów, owiec i kóz, wełnę, jaja kurze, inne produkty zwierzęce (przychody z krycia, obornik, jaja innych ptaków itp.), a także wpływy z usługowego odchovu zwierząt oraz z miodu. [SE211 + SE216 + SE220 + SE225 + SE230 + SE235 + SE240 + SE245 + SE251]
SE211	Zmiana wartości zwierząt stada podstawowego	c.u.	Zmiana wartości zwierząt stada podstawowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Parametr ten umożliwia pominięcie wpływu zmian cen zwierząt stada podstawowego na wartość produkcji w danym roku.
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	c.u.	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i przetworów pomniejszona o odpowiednie opłaty współodpowiedzialnościowe (jeśli występują), lecz bez opłat karnych za nieprawidłową realizację kwoty mlecznej. Te opłaty są ujęte w saldzie dopłat i kar do produkcji mleka.
SE220	Wołowina i cielęcina	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt (z uwzględnieniem zmiany wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE225	Wieprzowina	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt (z uwzględnieniem zmiany wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE230	Owce i kozy	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt (z uwzględnieniem zmiany wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE235	Mięso drobiowe	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku).
SE240	Jaja	c.u.	W pozycji tej uwzględnione są jaja wszystkich gatunków drobiu (bez jaj strusich, które wraz z innymi produktami z tych zwierząt wchodzi do pozycji SE251).
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	c.u.	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i jego przetworów.
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	c.u.	Pozycja ta obejmuje: żywiec koński i inne zwierzęta niewymienione wyżej – np.: króliki, roje pszczele, zwierzęta futerkowe, ryby, strusie (z uwzględnieniem zmiany wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego), a także wełnę i pozostałe produkty pochodzenia zwierzęcego (np. obornik czy mleko innych zwierząt), a także przychody z krycia i przychody z usługowego odchovu zwierząt. Zmiana wartości stada podstawowego koni z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym też wliczana jest do tej pozycji.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE256	Pozostała produkcja	c.u.	Do pozycji tej należą: czynsz za wdzierżawioną ziemię w stanie gotowym do siewu, przychody z okazjonalnego przekazania powierzchni paszowej, produkty z lasu, świadczenie usług, wynajem sprzętu, odsetki od aktywów obrotowych niezbędnych do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego, przychody z agroturystyki, przychody dotyczące wcześniejszych lat obrachunkowych, pozostałe produkty i przychody.
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	c.u.	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych przekazanych do gospodarstwa domowego rolnika. Wartość ta stanowi część produkcji ogółem.
SE265	Zużycie wewnętrzne	c.u.	Wartość produktów roślinnych wytworzonych i zużytych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, np. produkty roślinne zużyte jako pasze dla zwierząt, a także nasiona i sadzeniaki. Produkty te uwzględnione są w rachunku produkcji ogółem. Stanowią one istotną pozycję w kosztach pasz i nasion.

Tabela 2.1-4 Koszty

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE270	Koszty ogółem	c.u.	Obejmują: koszty bezpośrednie, koszty ogólnogospodarcze, amortyzację i koszt czynników zewnętrznych. Ujęte są tu koszty dotyczące działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego poniesione na produkcję uzyskaną w roku obrachunkowym. Uwzględnione są nakłady produktów potencjalnie towarowych wytworzonych w gospodarstwie rolnym i zużytych w ramach działalności operacyjnej – do celów produkcyjnych (nasiona i sadzonki oraz pasze dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i dla ziarnożerców). Obornik nie jest traktowany jako produkt potencjalnie towarowy i nie jest uwzględniany w tej pozycji. Podatki gospodarstwa rolnego i inne opłaty nie są włączone do kosztów ogółem, lecz uwzględniane są przy obliczaniu sald dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej i inwestycyjnej. Podatki od dochodów spoza gospodarstwa rolnego nie są uwzględniane w rachunkach FADN. [SE275 + SE360 + SE365]
SE275	Zużycie pośrednie	c.u.	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE281	Koszty bezpośrednie	c.u.	Obejmują: koszty bezpośrednie produkcji roślinnej (nasiona i sadzonki, nawozy, środki ochrony roślin, pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej), koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej (pasza dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i dla zwierząt ziarnożernych, inne koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej) oraz koszty bezpośrednie produkcji leśnej. [SE285 + SE295 + SE300 + SE305 + SE310 + SE320 + SE330 + SE331]
SE285	Nasiona i sadzonki	c.u.	Odnoszące się do upraw rolniczych i ogrodniczych. Nowe nasadzenia plantacji trwałych i drzewostanu leśnego zalicza się do działalności inwestycyjnej a nie do kosztów bezpośrednich.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE290	Nasiona i sadzonki własne	c.u.	Nasiona i sadzonki wyprodukowane i zużyte w gospodarstwie.
SE295	Nawozy	c.u.	Zakupione nawozy i materiały poprawiające jakość ziemi (bez zużytych w produkcji leśnej).
SE300	Środki ochrony roślin	c.u.	Środki ochrony roślin, pułapki i chwytki, urządzenia płoszące ptaki, osłony przeciwwgradowe, ochrona przeciwmrozowa itp. (bez środków zużytych w produkcji leśnej).
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	c.u.	Obejmują: analizy gleby, zakup upraw na pniu, czynsz za ziemię dodzierżawioną na okres krótszy niż 1 rok, okazjonalny zakup płodów roślinnych (winogron itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży płodów roślinnych itp.
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	c.u.	Pasze treściwe (łącznie z lizawkami mineralnymi i środkami konserwującymi), pasze objętościowe, opłaty za wypas na wspólnych pastwiskach, koszty usługowego odchowu zwierząt, czynsz za dodzierżawioną powierzchnię paszową dla koni, bydła, owiec i kóz, niezaliczoną do powierzchni użytkowanych użytków rolnych (SE025) (własna i obca).
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	c.u.	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, ale bez mleka wyssanego przez cielęta, jagnięta i koźlęta) i skarmione przez zwierzęta żywione w systemie wypasowym.
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	c.u.	Pasze dla zwierząt ziarnożernych (m.in. trzody chlewnej i drobiu) – wszystkie rodzaje (własna i obca).
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych wytworzone w gosp. rol.	c.u.	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, innym niż wyssane przez cielęta, jagnięta i koźlęta) i skarmione przez zwierzęta ziarnożerne.
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	c.u.	Opłaty za usługi weterynaryjne i koszty inseminacji, koszty analiz mleka, okazjonalne zakupy produktów pochodzenia zwierzęcego (mleko itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży produktów zwierzęcych itp.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	c.u.	Nawozy, materiały ochronne, drobne koszty bezpośrednie. Koszty pracy najemnej, usług i maszyn nie są tu włączone. Są one wykazane w innych – odpowiednich rodzajowo pozycjach kosztowych.
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	c.u.	Koszty ogólnogospodarcze związane z działalnością operacyjną, lecz nieuznane za koszty bezpośrednie działalności operacyjnej. [SE340 + SE345 + SE350 + SE356]
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	c.u.	Koszty bieżącego utrzymania sprzętu (i zakupu narzędzi o małej wartości), koszty ponoszone na samochody osobowe, bieżące utrzymanie budynków i urządzeń melioracyjnych, ubezpieczenie budynków. Remonty kapitalne zaliczane są do działalności inwestycyjnej.
SE345	Energia	c.u.	Paliwa silnikowe i oleje smarne, energia elektryczna, paliwa grzewcze (opał).
SE350	Usługi	c.u.	Koszty pracy wykonanej w ramach usług oraz koszt wynajmu (zaangażowania) maszyn.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	c.u.	Woda, ubezpieczenia (bez ubezpieczeń budynków i wypadków przy pracy, odpowiedzialności cywilnej) oraz inne koszty ogólnogospodarcze powstałe w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego (np. opłaty za prowadzenie księgowości, opłaty telefoniczne).
SE360	Amortyzacja	c.u.	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	c.u.	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE370	Wynagrodzenia	c.u.	Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne pracowników najemnych. Nie wlicza się kwot otrzymanych przez pracowników zaliczanych do nieopłaconej siły roboczej.
SE375	Czynsze	c.u.	Czynsze za dodzierżawę ziemi, budynków i koszty opłat dzierżawnych.
SE380	Odsetki	c.u.	Odsetki i opłaty finansowe płacone za kredyty zaciągnięte w celu zakupu ziemi, budynków, maszyn i wyposażenia, zwierząt oraz materiałów. Odsetki i opłaty finansowe za zobowiązania. Otrzymane dopłaty do odsetek muszą być odjęte.

Tabela 2.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	c.u.	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie przyznanych dopłat a nie uzyskanych płatności. Ma to na celu uzyskanie spójnego wyniku dla określonego roku obrachunkowego, biorąc pod uwagę produkcję, koszty i dopłaty. [SE610 + SE615 + SE620 + SE625 + SE626 + SE630]
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	c.u.	Dopłaty do produkcji roślinnej, łącznie z płatnościami wyrównawczymi (płatnościami obszarowymi i dopłatami za odłogowanie ziemi). [SE611 + SE612 + SE613]
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	c.u.	Dopłaty dla producentów zbóż, roślin oleistych i białkowych (COP) oraz roślin energetycznych.
SE612	Dopłaty za odłogowanie	c.u.	Dopłaty otrzymane przez producentów COP, zobowiązanych do odłogowania części posiadanej przez nich ziemi. Ta powierzchnia ziemi może być wykorzystana do uprawy określonych roślin na cele nieżywnościowe.
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	c.u.	Pozostałe dopłaty do upraw polowych, ogrodniczych i plantacji wieloletnich.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	c.u.	Dopłaty do zwierząt i do produktów pochodzenia zwierzęcego.
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	c.u.	Dopłaty do produkcji mleka pomniejszone o kary umowne za przekroczenie limitu produkcji mleka.
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	c.u.	Dopłaty uzyskiwane z tytułu chowu bydła innego niż krowy mleczne, np. premie za cielęta płci męskiej, za młode byczki, za krowy mamki.
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	c.u.	Poza dopłatami do matek owczych i kozich, uwzględnione są dopłaty do produktów wytwarzanych z mleka koziego i owczego.
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	c.u.	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej (w sytuacji kiedy otrzymanych dopłat nie można przypisać do określonej działalności z powodu braku odpowiednio szczegółowych danych).
SE620	Pozostałe dopłaty	c.u.	Pozostałe dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa, w szczególności odnoszące się do produkcji leśnej, agroturystyki, programów rolnośrodowiskowych, zalesiania i pomocy strukturalnej. Ujmowane są w tej pozycji także granty i dopłaty do szkód oraz wyjątkowe dopłaty.
SE 621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	c.u.	Dopłaty rolnośrodowiskowe.
SE 622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	c.u.	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (LFA).
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	c.u.	Dopłaty za dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów UE, do usług doradztwa rolniczego, dopłaty do poprawy jakości produktów rolniczych, do szkoleń, do zalesiania i do zachowania równowagi ekologicznej środowiska leśnego.
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	c.u.	Dopłaty do kosztów i nakładów poniesionych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego z wyłączeniem dopłat do wynagrodzeń, czynszów, podatków i odsetek.
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	c.u.	Dopłaty do wynagrodzeń, czynszów i odsetek.
SE630	Płatności "decoupled"	c.u.	Jednolite płatności obszarowe oraz dodatkowe płatności. [SE631 + SE632 + SE640]
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	c.u.	Tylko dla starych krajów członkowskich.
SE632	Jednolita płatność obszarowa	c.u.	Tylko dla nowych krajów członkowskich (bez Malty i Słowenii).
SE640	Dodatkowe wsparcie	c.u.	Dodatkowa kwota pomocy wynikające z modulacji płatności bezpośrednich.

Tabela 2.1-6 Salda dopłat i podatków

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	c.u.	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie przyznanych dopłat a nie uzyskanych płatności. Ma to na celu uzyskanie spójnego wyniku dla określonego roku obrachunkowego, biorąc pod uwagę produkcję, koszty i dopłaty. [SE610 + SE615 + SE620 + SE625 + SE626 + SE630]
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	c.u.	Podstawową zasadą, odnoszącą się do wszystkich zapisów jest ewidencja danych według wartości netto (bez VAT). Zasada ta nie stwarza kłopotu w przypadku gdy rolnik jest podatnikiem VAT na zasadach ogólnych. W przypadku, gdy obowiązuje system rolniczy, różne kwoty VAT powinny być ewidencjonowane w taki sposób, aby przy obliczaniu wyników, wszelkie korzyści z uczestnictwa w krajowym systemie VAT dla rolnictwa mogły zostać uwzględnione. Saldo VAT dla działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oblicza się po odjęciu od kwoty VAT należnego od sprzedaży zwrotu ryczałtowej kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach).
SE390	Podatki	c.u.	Podatki i inne opłaty gospodarstwa rolnego (bez VAT gospodarstwa rolnego i podatków osobistych rolnika), a także podatki i inne opłaty od ziemi i budynków. Dopłaty do podatków nie są ujmowane.
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE406	Dopłaty do inwestycji	c.u.	Dopłaty do inwestycji.
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	c.u.	Rekompensata może być wypłacana w postaci kwoty ryczałtowej lub rozłożona na okres kilku lat.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	c.u.	Podatek VAT zapłacony od inwestycji.

Tabela 2.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	c.u.	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, zmianę stanu zapasów, wzrost wartości zwierząt wywołany zmianą cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE275	Zużycie pośrednie	c.u.	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE410	Wartość dodana brutto	c.u.	Obejmuje produkcję ogółem pomniejszoną o zużycie pośrednie, a następnie skorygowaną o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. [SE131 - SE275 + SE600]
SE360	Amortyzacja	c.u.	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE415	Wartość dodana netto	c.u.	Opłata za zaangażowanie czynników wytwórczych do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, bez względu na ich status własnościowy (obce lub własne). Ten parametr jest odpowiedni do porównań gospodarstw posiadających różną strukturę własnościową zaangażowanych czynników wytwórczych. Oblicza się go przez odjęcie amortyzacji od wartości dodanej brutto.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	c.u.	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	c.u.	Opłata za zaangażowanie własnych czynników wytwórczych (w przypadku gospodarstw posiadających osobowość prawną tylko ziemi i kapitału) do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz opłata za ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym. Dochód ten oblicza się przez odjęcie salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji oraz kosztu czynników zewnętrznych od wartości dodanej netto. [SE415 – SE365 + SE405]

Tabela 2.1-8 Dochód na osobę

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	c.u./ AWU	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną (jednostkę przeliczeniową pracy). [SE415/SE010]
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	c.u./ FWU	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (jednostkę przeliczeniową pracy rodziny). Obliczona tylko dla gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015>0). [SE420/SE015]

Tabela 2.1-9 Bilans na koniec roku obrachunkowego

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE436	Aktywa ogółem	c.u.	Obejmuje tylko aktywa stanowiące własność rolnika. Aktywa ogółem obejmują aktywa trwałe i aktywa obrotowe. [SE441 + SE465]
SE441	Aktywa trwałe	c.u.	Aktywa trwałe obejmują ziemię rolniczą, budynki gospodarstwa rolnego, nasadzenia leśne oraz maszyny i urządzenia, a także zwierzęta stada podstawowego. [SE446 + SE450 + SE455 + SE460]
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	c.u.	Obejmuje ziemię rolniczą, urządzenia melioracyjne, uprawy trwałe, kwoty i inne przypisane prawa (włącznie z kosztami nabycia) oraz lasy. Kwoty produkcyjne (i inne przypisane prawa) uzyskane bezpłatnie nie są wyceniane w bilansie (ewidencjonowana jest tylko ich sprzedaż).
SE450	Budynki	c.u.	Budynki i ich trwałe wyposażenie należące do rolnika.
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	c.u.	Maszyny, ciągniki, samochody osobowe i ciężarówki, sprzęt nawadniający (bez narzędzi o małej wartości bądź o okresie użytkowania nieprzekraczającym jednego roku).
SE460	Stado podstawowe (płeć żeńska)	c.u.	Tu uwzględnia się: jałówki cielne, krowy mleczne, inne krowy w okresie rozrodu, matki kozie i owcze oraz lochy.
SE465	Aktywa obrotowe	c.u.	Aktywa obrotowe obejmują zwierzęta stada obrotowego oraz kapitał obrotowy (zapasy produktów rolnych i pozostałe aktywa obrotowe). [SE470 + SE475 + SE480]
SE470	Stado obrotowe	c.u.	Tu uwzględnia się wartość wszystkich zwierząt produkcyjnych (poza zwierzętami stada podstawowego).
SE475	Zapasy produktów rolniczych	c.u.	Tu ujmuje się wartość wszystkich produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – bez plantacji nieowocujących.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	c.u.	Ujmowane są w tej pozycji: wartość upraw na pniu, udziały gospodarstwa rolnego w jednostkach rolniczych, należności krótkoterminowe, gotówka w kasie i na rachunku bankowym (kwota niezbędna do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego).
SE485	Zobowiązania ogółem	c.u.	Obejmują wartość wszystkich pozostających do spłaty zobowiązań długo- i krótkoterminowych. [SE490 + SE495]
SE490	Kredyty długoterminowe	c.u.	Ujmowane są tu kredyty zaciągnięte na okres dłuższy niż jeden rok.
SE495	Kredyty krótkoterminowe	c.u.	Ujmowane są tu kredyty zaciągnięte na okres krótszy niż jeden rok oraz inne zobowiązania finansowe.
SE501	Kapitał własny	c.u.	Odzwierciedla wartość aktywów ogółem pomniejszoną o wartość zobowiązań ogółem. [SE436 - SE485]

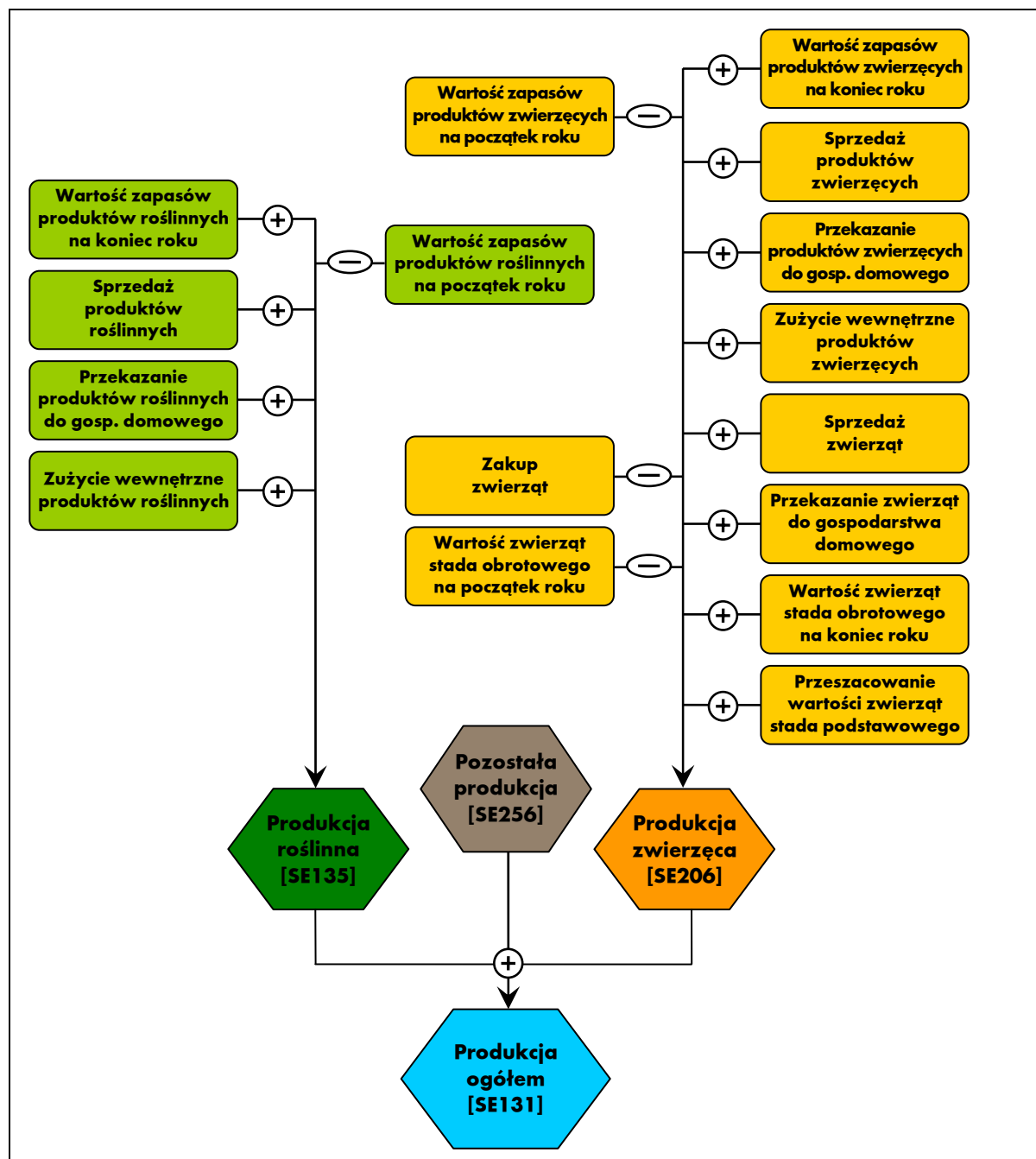
Tabela 2.1-10 Wskaźniki finansowe

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	c.u.	Odzwierciedla wartość kapitału własnego na koniec roku obrachunkowego pomniejszoną o wartość kapitału własnego na początek roku obrachunkowego. [SE501 - SE501P]
SE510	Średnia wartość kapitału pracującego	c.u.	Odzwierciedla średnią arytmetyczną wartość kapitału pracującego [(stan na początek roku + stan na koniec roku obrachunkowego)/2]. Na wartość kapitału pracującego składa się wartość: zwierząt, upraw trwałych, urządzeń melioracyjnych, budynków, maszyn i urządzeń oraz kapitału obrotowego. Nie są ujmowane kwoty i inne prawa, które nie mogą być oddzielane od wartości ziemi. Parametr ten obliczany jest tylko w sytuacji, gdy wartość ziemi jest rejestrowana oddzielnie od wartości budynków.
SE516	Inwestycje brutto	c.u.	Inwestycje brutto to wartość zakupionych i wytworzonych środków trwałych pomniejszona o wartość sprzedanych oraz przekazanych nieodpłatnie środków trwałych w roku obrachunkowym + zmiana wartości stada podstawowego.
SE521	Inwestycje netto	c.u.	Inwestycje brutto pomniejszone o obliczoną dla roku obrachunkowego wartość amortyzacji. [SE516 - SE360]
SE526	Przepływ pieniężny (1)	c.u.	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności w ramach działalności operacyjnej. Przepływ pieniężny (1) obliczany jest w następujący sposób: sprzedaż produktów + inne przychody + sprzedaż zwierząt - koszty zakupu zwierząt + saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej + saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji.
SE530	Przepływ pieniężny (2)	c.u.	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności. Przepływ pieniężny (2) obliczany jest w następujący sposób: Przepływ pieniężny (1) + sprzedaż środków trwałych - zakupy i inwestycje w środkach trwałych + stan zobowiązań na koniec roku - stan zobowiązań na początek roku.

2.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych parametrów ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem: http://ec.europa.eu/agriculture/rca/index_en.cfm [12].

Schemat 2 - 2-1 Sposób rachunku wartości produkcji ogółem

Schemat 2 - 2-1 ilustruje sposób obliczenia wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, zmiana stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi – transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych jest obojętna dla poziomu określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

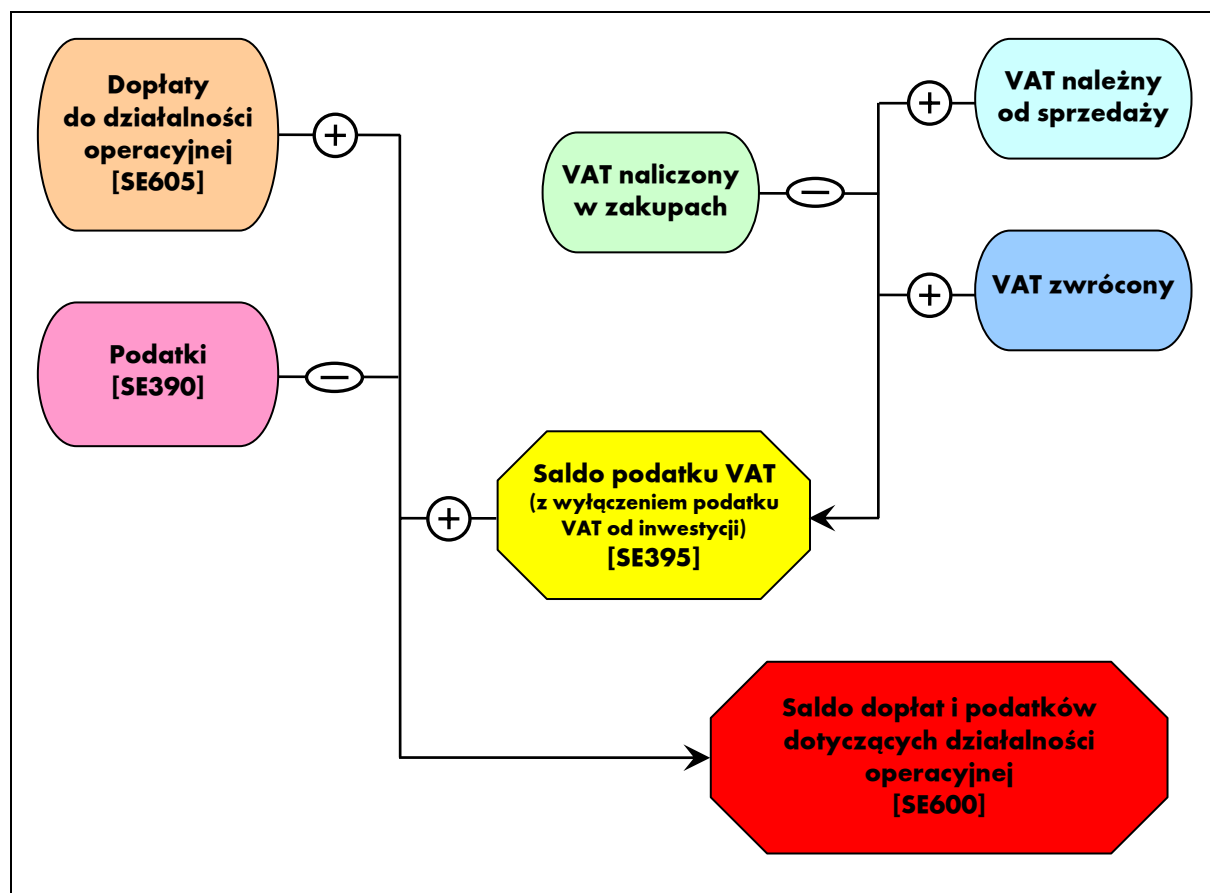
Schemat 2 - 2-2 Sposób obliczania szacunkowej zmiany wartości zwierząt stada podstawowego

$\text{REGIDX}_n = \frac{W_{kn}}{L_{kn}} \div \frac{W_{pn}}{L_{pn}}$	gdzie: REGIDX - index cen; W_k - wartość na koniec roku obrachunkowego; n - grupa zwierząt; L_k - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego; W_p - wartość na początek roku obrachunkowego; L_p - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego; LVVAL - zmiany wartości zwierząt.
$\text{LVVAL}_n = \left(\frac{W_{kn}}{\text{REGIDX}_n} - W_{pn} \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX}_n)}{2}$	

W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest szacunkowa zmiana wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego. Zmiana wartości zwierząt stada podstawowego spowodowana jest zmianą cen w roku obrachunkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego została wyodrębniona jako zmienna systemowa SE211. Umożliwia to uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

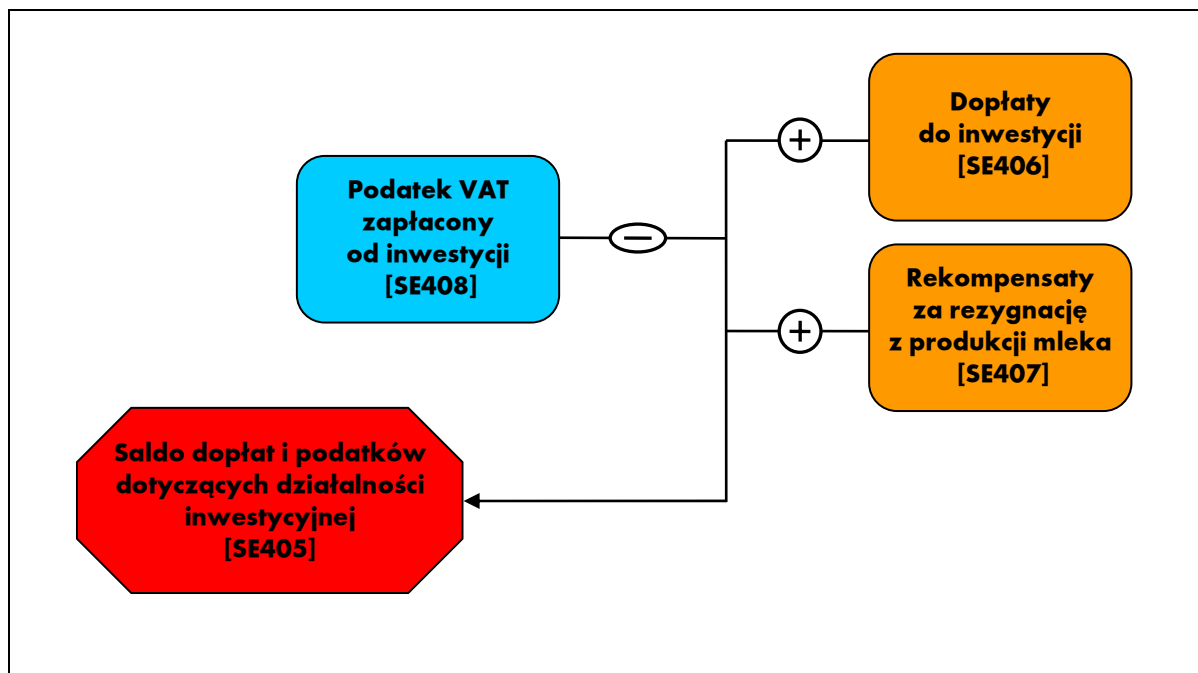
W przypadku stada obrotowego zmiana wartości zwierząt obliczana jest jako różnica pomiędzy stanem końcowym a stanem początkowym.

Schemat 2 - 2-3 Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

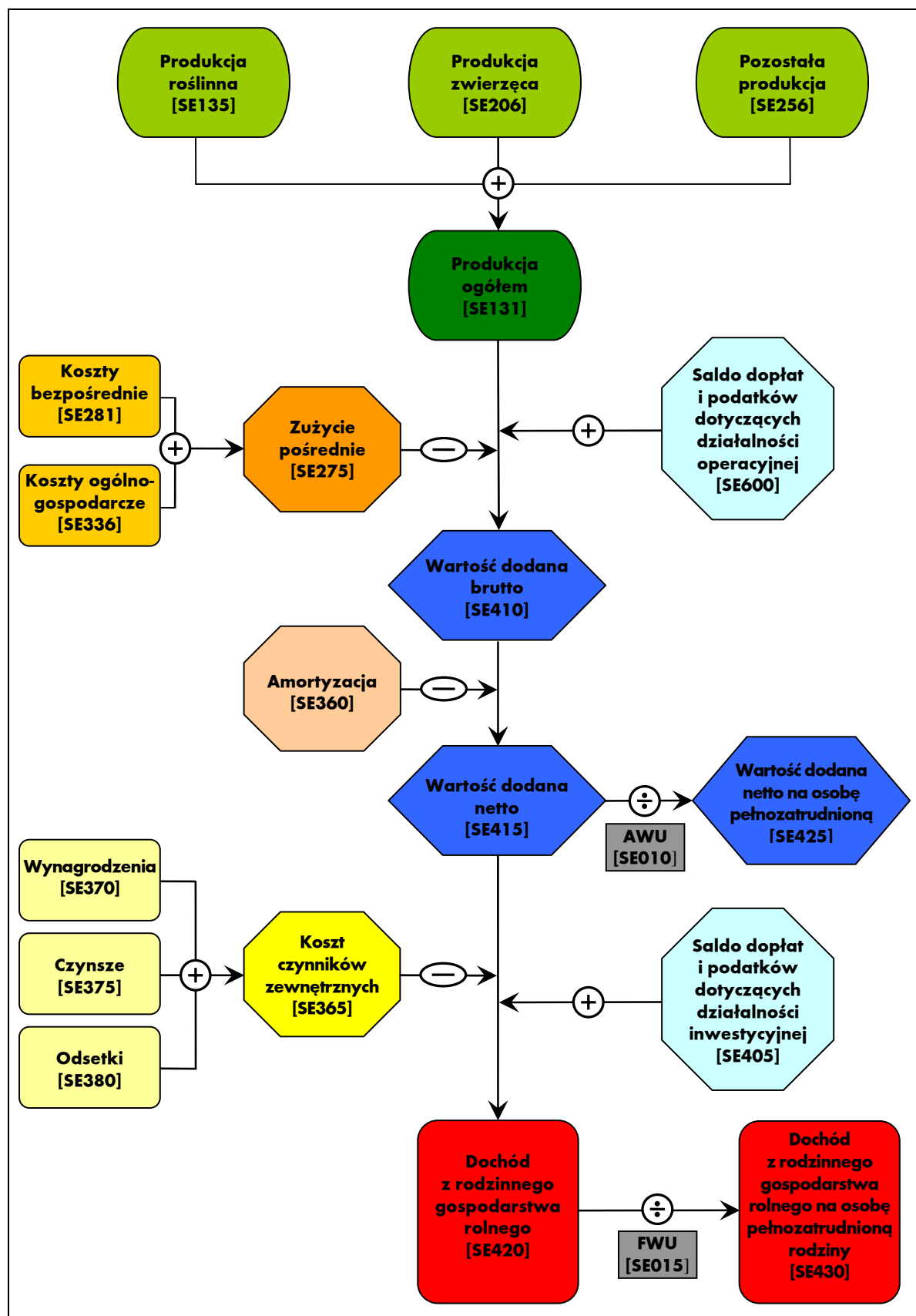
Podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej pominięte są w grupie kosztów (patrz: Tabela 2.1-4 - pozycja zużycie pośrednie). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda rozliczeń z budżetami (patrz: Tabela 2.1-6 oraz Schemat 2 - 2-3). Dzięki takiemu grupowaniu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a innymi sektorami gospodarki narodowej. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

Schemat 2 - 2-4 Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej

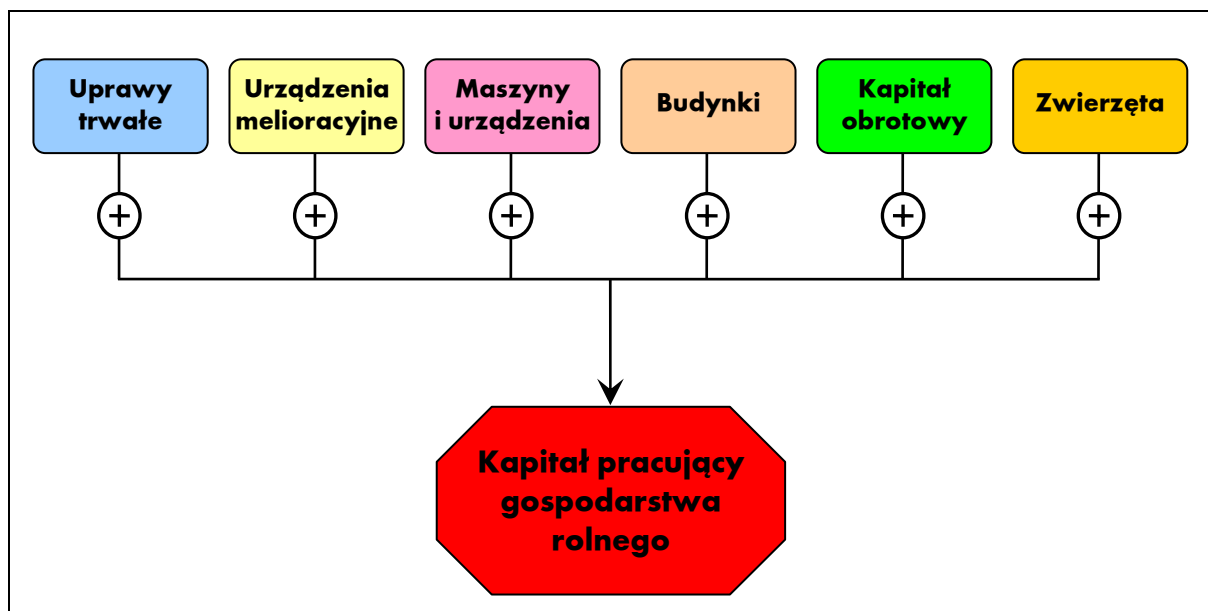
Saldo to wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

Schemat 2 - 2-5 Sposób obliczania dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

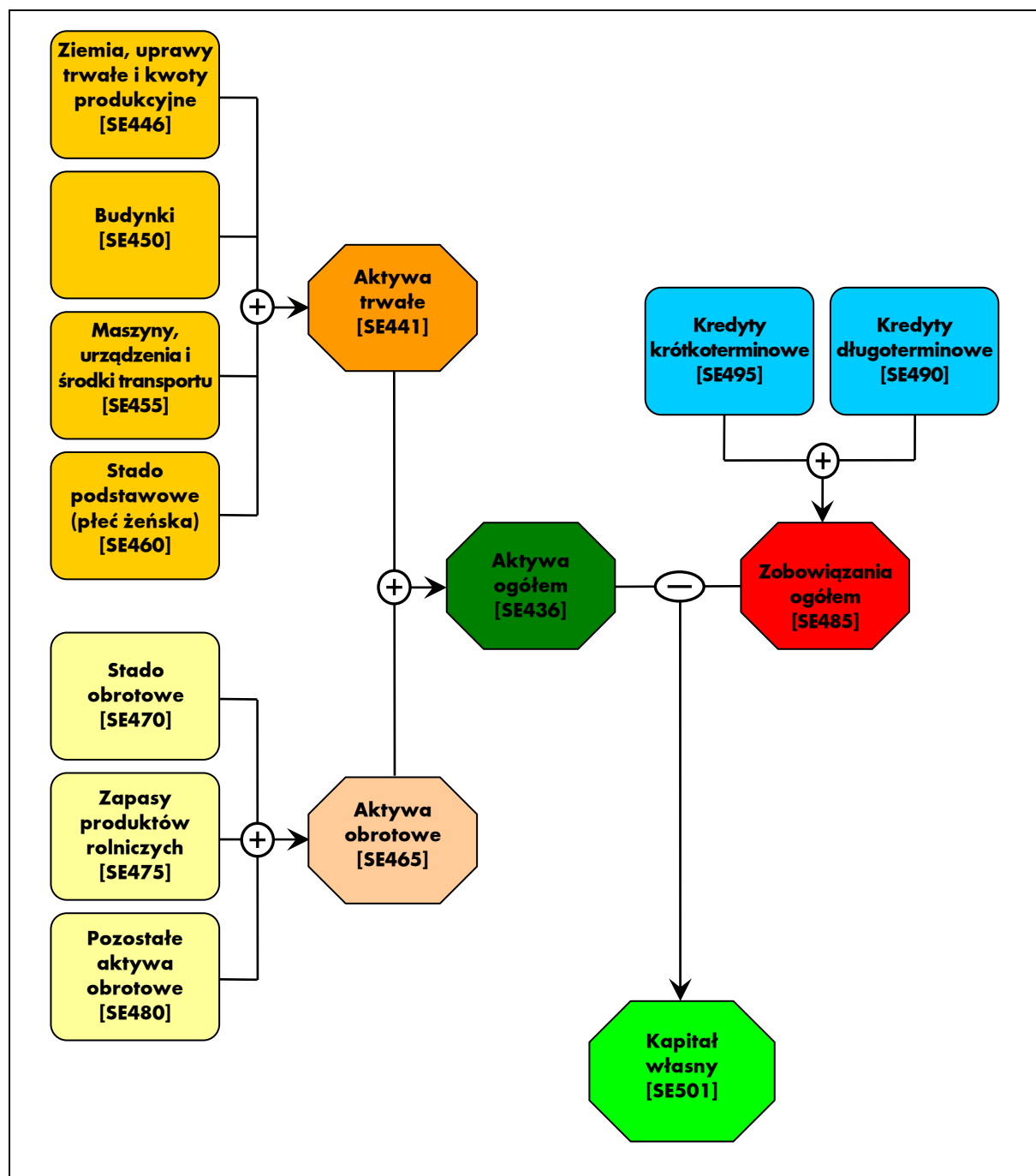
Schemat 2 - 2-5 przedstawia sposób obliczenia poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką ekonomiczną jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych oraz dodaje saldo dopłat i podatku VAT dotyczących inwestycji. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

Schemat 2 - 2-6 Sposób obliczania kapitału pracującego

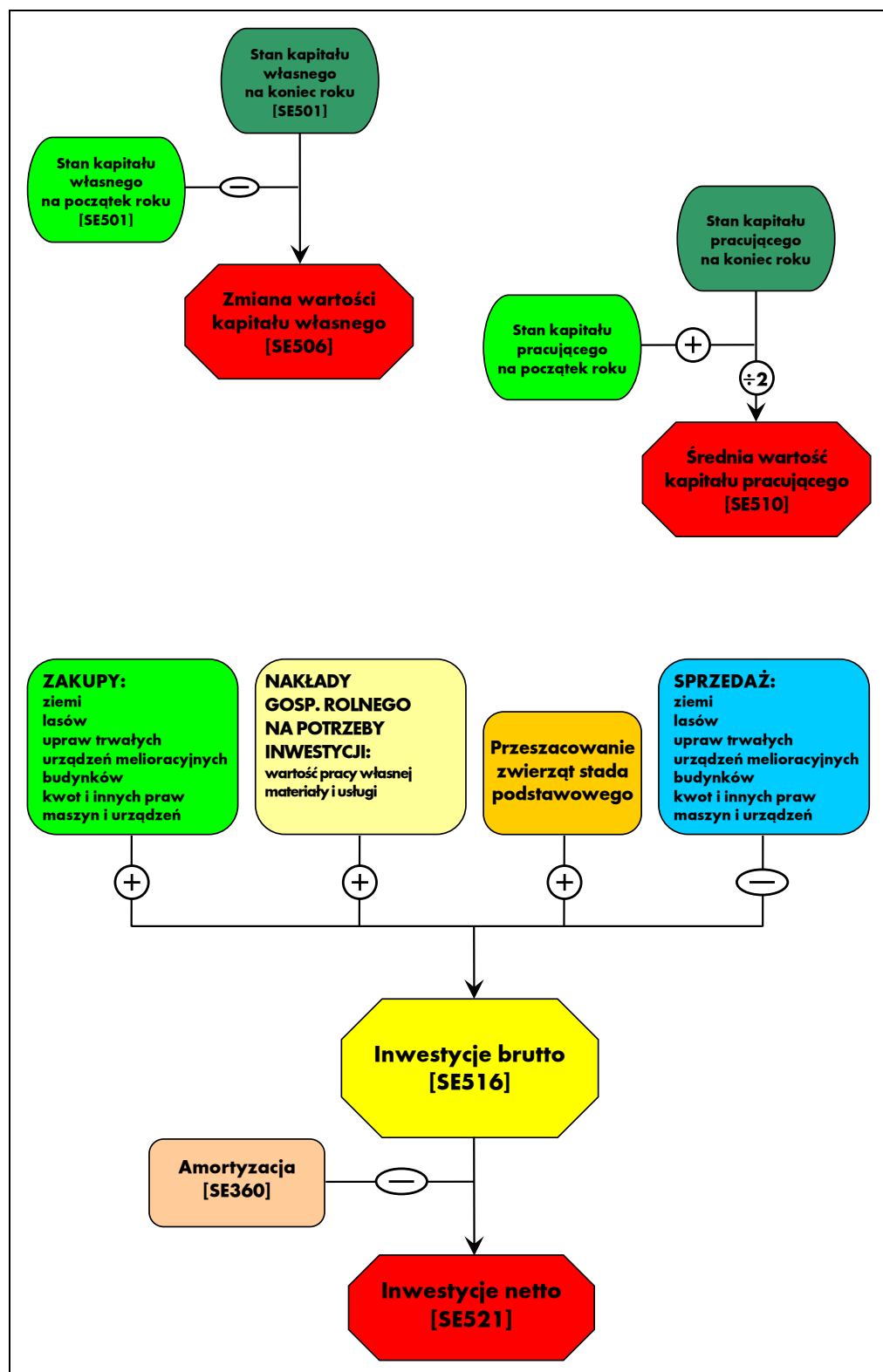
Schemat 2 - 2-6 ilustruje sposób obliczania kapitału pracującego według ustaleń metodycznych FADN. Do kapitału pracującego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw. Jest to inne podejście niż powszechnie stosowane w rachunkowości, gdzie kapitał pracujący rozumiany jest jako różnica między kapitałem stałym a majątkiem trwałym [1], [14].

Schemat 2 - 2-7 Sposób prezentacji bilansu majątkowego gospodarstwa rolnego

Bilans majątkowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy aktywów: aktywa trwałe składające się z 4 grup i aktywa obrotowe – składające się z 3 grup. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 2 - 2-8 Sposób obliczania wybranych wskaźników bilansowych i finansowych

Na schemacie zaprezentowany jest sposób obliczania czterech wskaźników: dwóch bilansowych – zmiany wartości kapitału własnego i średniej wartości kapitału pracującego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

3. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

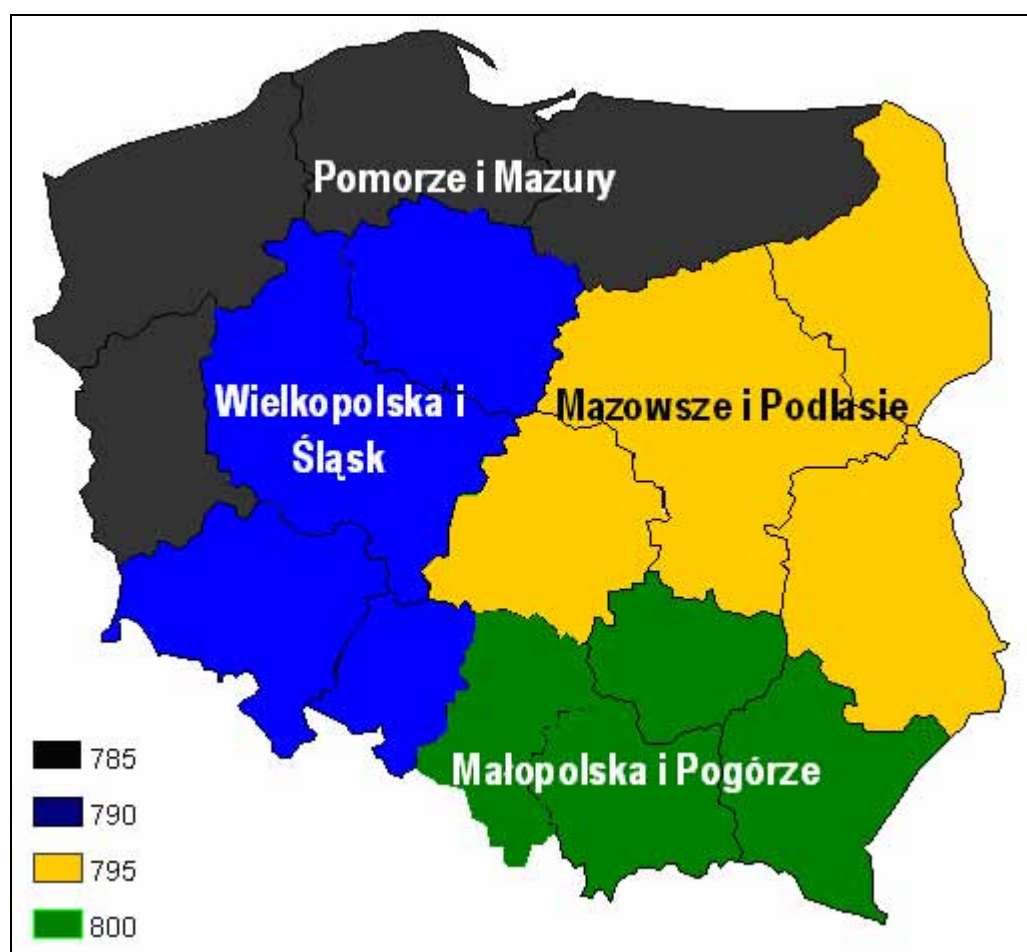
3.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego'2002 (PSR'2002), działalność rolniczą prowadziło 2 000 199 gospodarstw rolnych. Z tej liczby 753 253 gospodarstwa posiadały wielkość ekonomiczną większą, bądź równą 2 ESU. Wielkość ta jest minimalną wielkością ekonomiczną gospodarstw włączonych do pola obserwacji Polskiego FADN.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych.

W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte (obowiązujące dla 2007 roku) parametry standardowych nadwyżek bezpośrednich SGM „2002”. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ-PIB przy udziale ekspertów z IUNG, SGGW oraz z innych instytucji. Obliczono zestawy parametrów SGM dla czterech wydzielonych w Polsce regionów FADN o numerach: 785, 790, 795, 800 [19].

Mapa 3-1 **Podział Polski na regiony FADN**

Źródło: Rozporządzenie Komisji nr 1470/2007 z 13 grudnia 2007 r. zmieniające Rozporządzenie nr 1859/82 dotyczące wyboru gospodarstw przekazujących dane do celów określania dochodów gospodarstw rolnych [8].

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ-PIB na podstawie odpowiednich wytycznych Unii Europejskiej – Decyzja Komisji EEC/85/377 z dnia 7 czerwca 1985 r. ustanawiająca Wspólną Typologię Gospodarstw Rolnych (Dz. U. L 220, 17.08.1985) [3], [11].

3.2. Zbiór indywidualnych gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN

W zbiorze znajduje się 12 056 indywidualnych gospodarstw rolnych. Zbiór tych gospodarstw nie stanowi statystycznie reprezentatywnej próby dla pola obserwacji Polskiego FADN.

Tabela 3.2-1 Rozkład badanych⁷ indywidualnych gospodarstw rolnych według typu rolniczego i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6						RAZEM
		Bardzo małe (< 4 ESU)	Małe (4 ≤ 8 ESU)	Średnio – małe (8 ≤ 16 ESU)	Średnio – duże (16 ≤ 40 ESU)	Duże (40 ≤ 100 ESU)	Bardzo duże (≥ 100 ESU)	
Typy według TF8	Uprawy polowe (AB)	386	722	775	623	186	37	2 729
	Uprawy ogrodnicze (C)	12	42	90	168	98	28	438
	Uprawy trwałe (E)	51	141	164	88	25	2	471
	Krowy mleczne (F)	38	158	381	224	15	0	816
	Zwierz. żyw. w sys. wypas. (G)	39	148	430	695	168	13	1 493
	Zwierz. ziarnożerne (H)	43	140	281	668	451	91	1 674
	Mieszane (I)	465	1 104	1 304	1 273	262	27	4 435
RAZEM		1 034	2 455	3 425	3 739	1 205	198	12 056

Do zamieszczenia wyników gospodarstw pogrupowanych według kryterium zasobów ziemi, skłoniło nas duże zainteresowanie krajowych użytkowników, przyzwyczajonych do tego rodzaju statystyki powszechnie stosowanej w Polsce (m. in. w GUS).

Tabela 3.2-2 Rozkład badanych indywidualnych gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych (UR)

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w ha	Liczba gospodarstw w próbie
bardzo małe (AXS)	UR < 5	624
małe (AS)	5 ≤ UR < 10	1 783
średnio - małe (AMS)	10 ≤ UR < 20	3 707
średnio - duże (AML)	20 ≤ UR < 30	2 227
duże (AL)	30 ≤ UR < 50	2 009
bardzo duże (AXL)	UR ≥ 50	1 706
RAZEM		12 056

⁷ Dane z tych gospodarstw posłużyły do wykonania opracowania.

4. Wyniki standardowe FADN z próby indywidualnych gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w 2007 r.

Przedstawione wyniki są średnimi arytmetycznymi dla określonej grupy gospodarstw rolnych.

W przypadku zmiennych dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (SE430) zaprezentowano wyniki tylko z gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015) (patrz: Tabela 4.1-8, Tabela 4.2-8 oraz Tabela 4.3-8).

4.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych

Tabela 4.1-1 Próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy mleczne	Zwierz. żyw. w sys. wypas.	Zwierz. ziarnożerne	Mieszane
				(AB)	(C)	(E)				
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		12 056	2 729	438	471	816	1 493	1 674	4 435
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnego kraju członkowskiego na euro		3,7837	3,7837	3,7837	3,7837	3,7837	3,7837	3,7837	3,7837

Tabela 4.1-2 Wybrane informacje o produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy mleczne	Zwierz. żyw. w sys. wypas.	Zwierz. ziarnożerne	Mieszane
				(AB)	(C)	(E)				
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	21,4	17,2	39,9	14,1	13,8	23,2	39,0	17,0
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	2,082	2,103	4,252	2,708	1,921	2,064	2,019	1,847
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	4 581	4 627	9 356	5 958	4 227	4 542	4 445	4 064
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,693	1,569	1,766	1,531	1,851	1,877	1,693	1,688
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 724	3 451	3 886	3 369	4 073	4 130	3 725	3 713
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,389	0,535	2,486	1,177	0,070	0,187	0,326	0,160
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	857	1 176	5 470	2 589	154	411	719	351
SE025	Powierzchnia użytkowanych użytków rdnych	ha	31,7	49,3	5,8	14,2	23,6	32,0	28,5	27,8
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	10,2	19,3	0,6	2,7	6,3	10,1	7,1	8,3
SE035	Zboża	ha	19,04	31,35	2,84	2,32	8,12	10,96	24,00	17,69
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	5,24	13,34	0,48	0,64	0,75	1,22	2,76	4,33
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,06	0,11	0,00	0,00	0,01	0,00	0,04	0,07
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,50	1,50	1,06	0,34	0,02	0,04	0,12	0,24
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,52	0,42	0,35	9,93	0,01	0,01	0,03	0,06
SE055	Sady	ha	0,51	0,41	0,35	9,65	0,01	0,01	0,03	0,06
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,01	0,01	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,00
SE071	Uprawy pastewne	ha	6,13	2,25	0,60	0,66	14,63	19,67	1,36	5,32
SE072	Odłogi	ha	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01
SE073	Ugory	ha	0,24	0,48	0,44	0,35	0,07	0,10	0,20	0,16
SE075	Lasy	ha	0,97	0,66	0,37	0,71	1,39	1,65	0,99	0,92
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	27,5	5,1	0,7	0,2	24,4	35,6	82,4	24,0
SE085	Krowy mleczne	LU	5,70	0,74	0,23	0,04	17,97	21,11	0,41	4,46
SE090	Pozostałe bydło	LU	4,06	1,28	0,11	0,07	5,84	12,99	1,05	4,38
SE095	Owce i kozy	LU	0,07	0,11	0,00	0,01	0,00	0,12	0,06	0,07
SE100	Trzoda chlewna	LU	14,92	2,36	0,35	0,07	0,54	1,14	65,65	13,81
SE105	Drób	LU	2,61	0,47	0,01	0,01	0,01	0,05	15,13	1,08
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	50,0	50,3	44,5	46,5	45,7	47,7	49,0	50,4
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	75,1	75,4	80,1	93,7	58,4	65,8	70,8	77,5
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,69	1,35	1,34	0,96	1,62	1,74	1,61	1,73
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	5 016	3 680	2 962	2 720	4 958	5 545	3 734	4 407

Tabela 4.1-3 Wartość produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy mleczne	Zwierz. żyw. w sys. wypas.	Zwierz. ziarnożerne	Mieszane
				(AB)	(C)	(E)				
SE131	Produkcja ogółem	zł	201 083	201 979	401 175	172 264	139 606	199 281	342 869	142 232
SE135	Produkcja roślinna	zł	109 005	185 005	398 924	169 564	29 414	44 312	79 708	74 656
SE140	Zboża	zł	53 204	97 977	6 964	5 003	17 827	25 675	63 851	47 096
SE145	Rośliny białkowe	zł	620	1 143	99	47	129	344	625	591
SE146	Uprawy energetyczne	zł	162	320	0	0	38	7	134	184
SE150	Ziemniaki	zł	6 903	15 293	862	363	2 565	2 776	3 328	6 568
SE155	Buraki cukrowe	zł	5 256	10 821	57	82	1 018	2 066	3 028	5 589
SE160	Rośliny oleiste	zł	8 535	23 896	835	1 125	409	790	4 631	6 205
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	655	1 794	26	184	35	38	325	513
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	20 909	22 680	382 563	8 384	269	456	1 649	3 386
SE175	Owoce	zł	6 446	4 344	3 946	129 731	80	56	237	559
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	3 200	1 087	220	317	6 479	11 223	643	2 762
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	3 115	5 649	3 352	24 329	566	882	1 256	1 202
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	90 490	14 572	1 548	726	109 486	153 417	261 753	66 198
SE211	Zmiana wartości zwierząt stadu podstawowego	zł	20	-469	-88	-2	2 122	2 756	933	-1 319
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	29 978	2 492	555	81	93 842	127 598	1 410	19 142
SE220	Wołowina i cielecina	zł	7 392	2 468	276	61	14 144	21 569	2 017	7 917
SE225	Wieprzowina	zł	36 198	5 488	678	155	1 061	2 410	164 837	31 714
SE230	Owce i kozy	zł	78	131	0	52	0	95	43	79
SE235	Mięso drobiowe	zł	12 975	2 988	2	42	5	547	74 032	5 300
SE240	Jaja	zł	2 954	351	6	9	12	28	18 396	858
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	21	24	1	5	0	53	17	18
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	893	630	28	320	423	1 119	1 002	1 170
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 588	2 402	703	1 974	705	1 551	1 408	1 378
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 586	1 113	798	568	1 427	1 589	1 792	2 014
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	24 002	10 786	1 942	863	16 237	21 174	53 376	28 065

Tabela 4.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy mleczne	Zwierz. żyw. w sys. wypas.	Zwierz. ziarnożerne	Mieszane
				(AB)	(C)	(E)				
SE270	Koszty ogółem	zł	147 847	137 147	296 019	101 307	87 534	128 042	287 361	109 844
SE275	Zużycie pośrednie	zł	115 495	98 492	208 206	47 829	67 332	98 072	251 631	87 329
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	85 908	65 267	107 874	25 552	46 074	68 904	219 081	65 635
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	7 377	12 886	31 165	3 375	2 809	4 033	4 778	5 009
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	2 362	4 166	959	659	1 201	1 418	1 910	2 273
SE295	Nawozy	zł	14 419	26 047	20 757	6 931	7 601	10 897	11 653	10 916
SE300	Środki ochrony roślin	zł	6 829	13 829	7 882	11 560	1 843	2 857	5 012	4 855
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	2 616	1 297	46 810	3 294	1 088	1 628	313	473
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	11 446	2 600	435	109	27 153	39 656	2 338	10 232
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	6 615	2 028	390	72	14 292	18 130	1 504	7 387
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	39 469	8 051	764	236	1 022	2 945	183 935	31 630
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	15 026	4 593	593	131	744	1 625	49 963	18 405
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	3 748	548	43	48	4 557	6 882	11 042	2 519
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	5	8	17	0	0	7	10	1
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	29 587	33 226	100 332	22 276	21 258	29 168	32 549	21 694
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	8 208	9 017	9 590	6 735	7 619	9 843	9 415	6 834
SE345	Energia	zł	15 131	16 941	79 220	10 002	8 545	12 637	16 133	9 905
SE350	Usługi	zł	2 755	3 558	4 734	1 141	2 507	2 951	2 702	2 237
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	3 493	3 710	6 789	4 399	2 587	3 737	4 299	2 717
SE360	Amortyzacja	zł	22 431	24 646	43 338	35 307	17 166	23 004	25 888	17 107
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	9 921	14 009	44 476	18 171	3 036	6 966	9 842	5 408
SE370	Wynagrodzenia	zł	5 897	7 712	37 376	15 968	927	2 863	5 383	2 733
SE375	Czynsze	zł	1 954	3 719	900	447	913	1 793	1 528	1 539
SE380	Odsutki	zł	2 069	2 579	6 199	1 756	1 196	2 309	2 931	1 136

Tabela 4.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierz. żyw.	Zwierz.	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	w sys. wypas.	ziarnożerne	
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	19 318	30 354	2 804	8 609	13 945	18 103	16 580	17 728
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	6 841	11 232	797	1 065	5 087	6 495	5 904	6 143
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	6 841	11 232	797	1 065	5 087	6 495	5 904	6 143
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	-1	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	1	0	0
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	5 003	7 308	826	3 727	3 755	4 710	4 054	4 820
SE621	Dopłaty rolnicze	zł	1 477	2 852	116	2 023	575	1 096	1 114	1 140
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	2 136	2 256	411	937	2 445	2 986	2 161	2 007
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	642	922	299	519	410	297	321	796
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	655	993	16	338	347	640	531	653
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	6 818	10 821	1 164	3 479	4 756	6 258	6 091	6 111
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	6 818	10 821	1 164	3 479	4 756	6 258	6 091	6 111
SE640	Dodatkowe wsparcie	zł	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 4.1-6 Salda dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierz. żyw.	Zwierz.	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwałe	mleczne	w sys. wypas.	ziarnożerne	
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	18 367	28 026	-178	9 235	13 998	17 858	17 714	16 446
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	19 318	30 354	2 804	8 609	13 945	18 103	16 580	17 728
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	625	496	-1 009	1 645	733	674	2 483	20
SE390	Podatki	zł	1 576	2 823	1 973	1 020	679	919	1 348	1 302
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-1 768	-1 949	-2 387	-2 375	-1 673	-2 472	-1 874	-1 270
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	1 321	928	409	538	1 602	2 031	2 022	1 179
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	3 088	2 878	2 796	2 913	3 275	4 503	3 896	2 449

Tabela 4.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierz. żyw.	Zwierz.	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwałe	mleczne	w sys. wypas.	ziarnożerne	
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE131	Produkcja ogółem	zł	201 083	201 979	401 175	172 264	139 606	199 281	342 869	142 232
SE275	Zużycie pośrednie	zł	115 495	98 492	208 206	47 829	67 332	98 072	251 631	87 329
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	18 367	28 026	-178	9 235	13 998	17 858	17 714	16 446
SE410	Wartość dodana brutto	zł	103 955	131 513	192 791	133 670	86 273	119 066	108 953	71 349
SE360	Amortyzacja	zł	22 431	24 646	43 338	35 307	17 166	23 004	25 888	17 107
SE415	Wartość dodana netto	zł	81 524	106 867	149 454	98 363	69 107	96 062	83 064	54 242
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	9 921	14 009	44 476	18 171	3 036	6 966	9 842	5 408
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-1 768	-1 949	-2 387	-2 375	-1 673	-2 472	-1 874	-1 270
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	69 836	90 909	102 591	77 816	64 397	86 624	71 349	47 564

Tabela 4.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierz. żyw.	Zwierz.	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwałe	mleczne	w sys. wypas.	ziarnożerne	
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	39 155	50 808	35 146	36 324	35 968	46 531	41 141	29 360
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	41 227	57 954	58 083	50 817	34 787	46 027	42 155	28 145

Tabela 4.1-9 Bilans na koniec roku obrachunkowego według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierz. żyw.	Zwierz.	Mieszane
				pdłowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	w sys. wypas.	ziarnożerne	
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE436	Aktywa ogółem	zł	565 561	583 412	868 908	634 119	482 696	684 254	707 879	438 908
SE441	Aktywa trwałe	zł	464 762	465 030	778 595	523 513	420 752	587 604	568 193	355 067
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	111 428	152 209	33 164	191 984	95 150	129 188	92 201	89 782
SE450	Budynki	zł	196 363	136 159	593 308	199 082	161 284	221 232	307 195	150 167
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	135 628	173 752	151 535	132 237	111 785	163 432	153 714	99 158
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	21 343	2 911	588	210	52 534	73 752	15 083	15 960
SE465	Aktywa obrotowe	zł	100 799	118 381	90 313	110 605	61 944	96 651	139 686	83 841
SE470	Stado obrotowe	zł	20 759	5 562	403	560	13 972	26 227	57 442	19 829
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	39 033	50 718	7 153	73 814	25 018	38 843	36 575	34 868
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	41 006	62 102	82 757	36 231	22 953	31 580	45 669	29 145
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	80 666	91 896	271 169	75 075	52 845	96 910	112 438	43 194
SE490	Kredyty długoterminowe	zł	59 315	62 531	228 032	58 243	40 888	76 172	81 826	30 008
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	21 351	29 365	43 137	16 832	11 957	20 738	30 612	13 186
SE501	Kapitał własny	zł	484 895	491 516	597 739	559 043	429 851	587 345	595 441	395 714

Tabela 4.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierz. żyw.	Zwierz.	Mieszane
				pdłowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	w sys. wypas.	ziarnożerne	
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	47 909	71 477	35 423	19 146	42 634	65 757	43 304	34 394
SE510	Średnia wartość kapitału pracującego	zł	453 370	428 347	807 411	574 072	378 437	539 023	608 610	347 340
SE516	Inwestycje brutto	zł	37 498	41 409	121 568	41 611	32 658	53 349	40 022	20 954
SE521	Inwestycje netto	zł	15 067	16 764	78 231	6 304	15 492	30 345	14 134	3 847
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	80 298	103 937	146 035	101 478	68 731	89 628	85 470	54 045
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	51 050	70 471	72 579	67 688	43 061	46 505	53 071	37 444

4.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej

Tabela 4.2-1 Próba gospodarstw według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 =< 8 ESU)	(8 =< 16 ESU)	(16 =< 40 ESU)	(40 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		12 056	1 034	2 455	3 425	3 739	1 205	198
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro		3,7837	3,7837	3,7837	3,7837	3,7837	3,7837	3,7837

Tabela 4.2-2 Wybrane informacje o produkcji według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 =< 8 ESU)	(8 =< 16 ESU)	(16 =< 40 ESU)	(40 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	21,4	3,1	5,9	11,7	24,7	57,8	191,4
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	2,082	1,347	1,615	1,903	2,175	2,952	7,757
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	4 581	2 964	3 553	4 186	4 786	6 495	17 090
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,693	1,267	1,497	1,709	1,834	1,945	1,862
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 724	2 787	3 293	3 760	4 036	4 278	4 111
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,389	0,081	0,118	0,194	0,341	1,008	5,894
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	857	178	260	426	750	2 217	12 978
SE025	Powierzchnia użytkowanych użytków rolnych	ha	31,7	7,9	12,5	21,3	38,3	73,7	193,0
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	10,2	1,1	2,3	5,2	12,0	28,7	95,1
SE035	Zboża	ha	19,04	4,69	7,27	12,09	22,79	46,86	119,67
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	5,24	0,79	1,45	2,83	5,82	14,53	49,74
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,06	0,00	0,00	0,03	0,07	0,25	0,10
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,50	0,27	0,40	0,46	0,61	0,63	0,90
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,52	0,25	0,42	0,57	0,53	0,69	1,21
SE055	Sady	ha	0,51	0,25	0,42	0,57	0,52	0,61	1,04
SE060	Gaje drzewne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,08	0,17
SE071	Uprawy pastewne	ha	6,13	1,75	2,87	5,18	8,27	10,37	19,33
SE072	Odłogi	ha	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00
SE073	Ugory	ha	0,24	0,14	0,12	0,15	0,23	0,61	1,99
SE075	Lasy	ha	0,97	0,74	0,84	0,90	1,05	1,22	1,73
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	27,5	3,8	7,1	14,8	31,7	76,0	250,7
SE085	Krowy mleczne	LU	5,70	0,93	1,92	4,80	8,44	10,08	15,01
SE090	Pozostałe bydło	LU	4,06	0,62	1,35	3,19	5,84	7,75	14,44
SE095	Owce i kozy	LU	0,07	0,08	0,09	0,05	0,06	0,16	0,11
SE100	Trzoda chlewna	LU	14,92	1,14	2,69	5,36	15,21	49,49	188,20
SE105	Drób	LU	2,61	0,92	0,83	1,29	2,00	8,38	32,74
SE110	Płn pszenicy	dt/ha	50,0	41,1	43,8	45,7	48,6	50,8	62,5
SE115	Płn kukurydzy	dt/ha	75,1	84,0	73,7	74,4	79,0	75,8	70,6
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,69	1,06	1,26	1,62	1,81	1,86	1,43
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	5 016	3 278	3 645	4 332	5 105	6 096	6 159

Tabela 4.2-3 Wartość produkcji według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 =< 8 ESU)	(8 =< 16 ESU)	(16 =< 40 ESU)	(40 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE131	Produkcja ogółem	zł	201 083	45 862	64 818	116 714	226 173	527 001	1 703 381
SE135	Produkcja roślinna	zł	109 005	24 841	39 790	65 106	117 220	279 553	973 015
SE140	Zboża	zł	53 204	10 314	16 730	29 686	61 744	141 736	436 170
SE145	Rośliny białkowe	zł	620	252	292	453	743	1 218	3 507
SE146	Uprawy energetyczne	zł	162	11	7	74	202	713	283
SE150	Ziemniaki	zł	6 903	2 539	4 203	5 804	7 322	12 212	41 955
SE155	Buraki cukrowe	zł	5 256	192	777	2 749	6 212	14 123	58 592
SE160	Rośliny oleiste	zł	8 535	735	1 398	3 282	8 906	26 728	110 871
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	655	212	480	768	618	176	6 796
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	20 909	5 206	7 500	10 325	17 635	60 103	275 573
SE175	Owoce	zł	6 446	3 682	5 809	7 398	6 880	5 716	8 550
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	3 200	709	1 132	2 452	4 577	6 486	8 791
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	3 115	989	1 462	2 113	2 382	10 340	21 927
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	90 490	20 179	24 264	50 475	107 116	244 159	721 791
SE211	Zmiana wartości zwierząt stada podstawowego	zł	20	-267	-192	-112	346	-612	4 138
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	29 978	2 647	6 266	20 518	45 522	68 690	101 230
SE220	Wołowina i cielęcina	zł	7 392	1 471	2 900	6 411	10 813	11 595	20 809
SE225	Wieprzowina	zł	36 198	2 749	6 239	12 457	36 204	121 122	476 043
SE230	Owce i kozy	zł	78	128	97	59	54	136	38
SE235	Mięso drobiowe	zł	12 975	11 393	7 625	8 321	12 525	27 870	85 926
SE240	Jaja	zł	2 954	315	305	1 648	1 281	14 121	35 823
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	21	34	34	20	9	23	34
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	893	1 442	798	1 040	710	603	1 889
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 588	842	764	1 133	1 836	3 289	8 575
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 586	1 264	1 489	1 610	1 667	1 786	1 335
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	24 002	4 484	8 660	15 829	29 984	60 698	121 253

Tabela 4.2-4 Koszty według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 =< 8 ESU)	(8 =< 16 ESU)	(16 =< 40 ESU)	(40 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE270	Koszty ogółem	zł	147 847	36 758	49 292	84 778	162 243	386 372	1 317 434
SE275	Zużycie pośrednie	zł	115 495	27 500	36 167	63 943	127 104	310 163	1 046 411
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	85 908	18 956	24 726	45 350	94 369	239 754	799 620
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	7 377	1 637	2 594	4 593	7 996	19 703	58 092
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	2 362	818	1 322	1 938	2 710	4 608	10 394
SE295	Nawozy	zł	14 419	2 474	4 228	8 048	17 153	39 489	109 137
SE300	Środki ochrony roślin	zł	6 829	1 181	2 072	3 757	7 708	18 236	62 426
SE305	Pozostałe koszty bezpśrednie produkcji roślinnej	zł	2 616	337	533	992	1 961	7 929	48 445
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	11 446	1 740	3 717	8 693	16 540	23 175	38 018
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	6 615	1 533	3 098	6 200	9 292	9 549	15 512
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	39 469	10 940	10 792	17 058	38 991	121 359	442 323
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	15 026	2 133	4 240	7 691	17 982	46 540	95 347
SE330	Pozostałe koszty bezpśrednie produkcji zwierzęcej	zł	3 748	645	786	2 205	4 020	9 840	41 180
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	5	3	3	5	2	22	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	29 587	8 544	11 442	18 593	32 735	70 408	246 791
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	8 208	2 309	3 232	5 557	9 688	18 785	54 270
SE345	Energia	zł	15 131	3 560	4 986	8 540	16 235	39 105	148 606
SE350	Usługi	zł	2 755	1 306	1 635	2 101	2 949	4 893	18 863
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	3 493	1 370	1 588	2 394	3 863	7 626	25 052
SE360	Amortyzacja	zł	22 431	7 827	10 799	16 469	26 162	48 735	115 500
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	9 921	1 431	2 326	4 365	8 977	27 474	155 523
SE370	Wynagrodzenia	zł	5 897	1 056	1 564	2 565	4 511	15 488	110 351
SE375	Czynsze	zł	1 954	195	363	828	2 081	5 783	24 666
SE380	Odsetki	zł	2 069	181	400	972	2 385	6 203	20 507

Tabela 4.2-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 =< 8 ESU)	(8 =< 16 ESU)	(16 =< 40 ESU)	(40 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	19 318	7 282	9 233	12 825	21 633	44 354	123 484
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	6 841	1 761	2 797	4 730	7 855	15 908	45 725
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	6 841	1 761	2 797	4 730	7 855	15 908	45 725
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	-2	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	2	0
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	5 003	3 576	3 477	3 258	5 229	10 478	23 996
SE621	Dopłaty rolnicze środowiskowe	zł	1 477	478	730	843	1 485	3 995	11 463
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	2 136	726	1 107	1 664	2 634	4 496	6 655
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	642	2 323	1 486	257	115	273	220
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	655	74	171	343	813	1 968	4 146
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	6 818	1 871	2 789	4 494	7 736	16 000	49 617
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	6 818	1 871	2 789	4 494	7 736	16 000	49 617
SE640	Dodatkowe wsparcie	zł	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 4.2-6 Salda dopłat i podatków według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 =< 8 ESU)	(8 =< 16 ESU)	(16 =< 40 ESU)	(40 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	18 367	6 662	8 557	12 095	20 639	42 753	118 314
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	19 318	7 282	9 233	12 825	21 633	44 354	123 484
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	625	-113	12	324	747	1 845	7 574
SE390	Podatki	zł	1 576	506	688	1 054	1 741	3 447	12 744
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-1 768	-406	-711	-1 092	-2 577	-3 708	-6 573
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	1 321	66	294	937	1 913	3 315	3 914
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	3 088	471	1 005	2 029	4 490	7 023	10 487

Tabela 4.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 =< 8 ESU)	(8 =< 16 ESU)	(16 =< 40 ESU)	(40 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE131	Produkcja ogółem	zł	201 083	45 862	64 818	116 714	226 173	527 001	1 703 381
SE275	Żużycie pośrednie	zł	115 495	27 500	36 167	63 943	127 104	310 163	1 046 411
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	18 367	6 662	8 557	12 095	20 639	42 753	118 314
SE410	Wartość dodana brutto	zł	103 955	25 025	37 208	64 865	119 708	259 591	775 284
SE360	Amortyzacja	zł	22 431	7 827	10 799	16 469	26 162	48 735	115 500
SE415	Wartość dodana netto	zł	81 524	17 197	26 409	48 396	93 545	210 856	659 784
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	9 921	1 431	2 326	4 365	8 977	27 474	155 523
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-1 768	-406	-711	-1 092	-2 577	-3 708	-6 573
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	69 836	15 360	23 372	42 939	81 991	179 674	497 687

Tabela 4.2-8 Dochód na osobę według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 =< 8 ESU)	(8 =< 16 ESU)	(16 =< 40 ESU)	(40 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	39 155	12 763	16 353	25 434	43 003	71 426	85 060
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	41 227	12 127	15 616	25 124	44 697	92 269	266 512

Tabela 4.2-9 Bilans na koniec roku obrachunkowego według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 =< 8 ESU)	(8 =< 16 ESU)	(16 =< 40 ESU)	(40 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE436	Aktywa ogółem	zł	565 561	168 140	241 100	392 127	665 343	1 311 515	3 239 985
SE441	Aktywa trwałe	zł	464 762	143 034	202 464	326 543	549 661	1 062 780	2 545 367
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	111 428	36 834	52 382	83 701	134 635	234 163	527 509
SE450	Budynki	zł	196 363	73 816	94 322	138 354	218 232	449 470	1 151 646
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	135 628	29 757	49 842	89 233	166 630	332 903	768 665
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	21 343	2 627	5 918	15 254	30 164	46 244	97 548
SE465	Aktywa obrotowe	zł	100 799	25 105	38 636	65 584	115 682	248 735	694 618
SE470	Stado obrotowe	zł	20 759	4 013	6 369	12 021	23 970	53 092	180 396
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	39 033	10 205	17 157	27 975	46 316	90 539	201 109
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	41 006	10 887	15 110	25 589	45 395	105 105	313 113
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	80 666	5 822	12 972	34 239	91 868	252 896	854 246
SE490	Kredyty długoterminowe	zł	59 315	3 461	8 501	23 588	67 033	190 069	657 585
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	21 351	2 361	4 471	10 652	24 835	62 827	196 661
SE501	Kapitał własny	zł	484 895	162 318	228 128	357 888	573 475	1 058 619	2 385 738

Tabela 4.2-10 Wskaźniki finansowe według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 =< 8 ESU)	(8 =< 16 ESU)	(16 =< 40 ESU)	(40 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	47 909	9 320	14 181	27 981	61 419	130 429	254 978
SE510	Srednia wartość kapitału pracującego	zł	453 370	137 497	196 329	315 767	527 934	1 049 669	2 633 158
SE516	Inwestycje brutto	zł	37 498	2 508	6 606	18 300	46 109	119 057	276 381
SE521	Inwestycje netto	zł	15 067	-5 319	-4 193	1 831	19 947	70 322	160 881
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	80 298	20 102	29 359	51 641	93 199	199 639	552 026
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	51 050	16 564	23 520	36 705	55 642	111 729	364 635

4.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Tabela 4.3-1 Próba gospodarstw według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 5 ha)	(5=<10 ha)	(10=<20 ha)	(20=<30 ha)	(30=<50 ha)	(>= 50 ha)
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		12 056	624	1 783	3 707	2 227	2 009	1 706
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro		3,7837	3,7837	3,7837	3,7837	3,7837	3,7837	3,7837

Tabela 4.3-2 Wybrane informacje o produkcji według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 5 ha)	(5=<10 ha)	(10=<20 ha)	(20=<30 ha)	(30=<50 ha)	(>= 50 ha)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	21,4	18,1	8,0	12,2	19,4	28,0	51,1
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	2,082	2,762	1,709	1,843	2,005	2,126	2,794
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	4 581	6 077	3 760	4 053	4 411	4 677	6 147
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,693	1,456	1,430	1,666	1,786	1,822	1,837
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 724	3 204	3 147	3 666	3 929	4 010	4 042
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,389	1,306	0,279	0,176	0,219	0,303	0,957
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	857	2 874	613	387	482	667	2 105
SE025	Powierzchnia użytkowanych użytków rolnych	ha	31,7	2,6	7,7	14,8	24,6	38,1	105,8
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	10,2	0,2	0,8	2,3	5,6	10,7	46,3
SE035	Zboża	ha	19,04	1,00	4,15	8,41	14,19	22,31	66,77
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	5,24	0,18	0,70	1,54	2,86	5,35	22,85
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,06	0,00	0,00	0,01	0,02	0,07	0,28
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,50	0,35	0,38	0,40	0,48	0,62	0,80
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,52	0,45	0,90	0,54	0,39	0,30	0,56
SE055	Sady	ha	0,51	0,43	0,87	0,53	0,38	0,30	0,53
SE060	Gaje drzewne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,01	0,02	0,03	0,00	0,01	0,01	0,03
SE071	Uprawy pastewne	ha	6,13	0,45	1,51	3,80	6,50	9,37	13,79
SE072	Odłogi	ha	0,01	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00
SE073	Ugory	ha	0,24	0,17	0,09	0,09	0,12	0,15	1,02
SE075	Lasy	ha	0,97	0,23	0,59	0,87	1,18	1,22	1,24
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	27,5	25,9	8,3	16,5	28,2	41,4	54,9
SE085	Krowy mleczne	LU	5,70	0,34	1,43	4,20	6,98	9,14	9,69
SE090	Pozostałe bydło	LU	4,06	0,19	0,91	2,67	4,72	6,34	8,21
SE095	Owce i kozy	LU	0,07	0,01	0,05	0,03	0,07	0,10	0,19
SE100	Trzoda chlewna	LU	14,92	1,61	4,30	8,56	15,05	23,75	34,16
SE105	Drób	LU	2,61	23,74	1,49	0,89	1,20	1,91	2,47
SE110	Płn pszenicy	dt/ha	50,0	39,6	41,7	44,9	46,6	48,5	52,2
SE115	Płn kukurydzy	dt/ha	75,1	78,8	78,6	73,0	77,3	78,9	74,6
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,69	2,13	1,77	1,90	1,86	1,73	1,40
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	5 016	3 119	3 526	4 342	4 790	5 291	5 810

Tabela 4.3-3 Wartość produkcji według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Znienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 5 ha)	(5=<10 ha)	(10=<20 ha)	(20=<30 ha)	(30=<50 ha)	(>= 50 ha)
SE131	Produkcja ogółem	zł	201 083	342 020	82 405	100 360	161 819	239 789	498 105
SE135	Produkcja roślinna	zł	109 005	173 819	54 688	50 587	73 902	103 984	320 740
SE140	Zboża	zł	53 204	2 213	9 532	20 149	36 047	60 289	203 374
SE145	Rośliny białkowe	zł	620	24	190	295	462	754	2 041
SE146	Uprawy energetyczne	zł	162	0	6	18	40	230	776
SE150	Ziemniaki	zł	6 903	879	3 013	4 809	6 871	7 839	16 662
SE155	Buraki cukrowe	zł	5 256	15	337	1 785	4 010	6 550	19 959
SE160	Rośliny oleiste	zł	8 535	51	341	1 028	2 584	7 250	45 792
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	655	251	696	451	845	681	925
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	20 909	160 890	25 473	11 107	12 147	8 517	12 272
SE175	Owoce	zł	6 446	5 681	11 906	7 310	5 241	3 423	4 277
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	3 200	210	696	1 948	3 458	5 279	6 848
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	3 115	3 605	2 497	1 687	2 197	3 172	7 816
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	90 490	167 599	27 130	48 864	86 548	133 960	172 909
SE211	Zmiana wartości zwierząt stada podstawowego	zł	20	5 501	-204	-337	154	151	-1 304
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	29 978	974	4 593	17 848	34 413	51 882	61 893
SE220	Wołowina i cielęcina	zł	7 392	473	1 982	5 456	9 033	11 917	12 312
SE225	Wieprzowina	zł	36 198	3 879	10 645	20 247	36 152	58 416	83 281
SE230	Owce i kozy	zł	78	4	82	31	73	114	168
SE235	Mięso drobiowe	zł	12 975	129 625	7 297	4 312	3 933	8 909	11 659
SE240	Jaja	zł	2 954	29 917	2 029	290	1 876	1 900	2 496
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	21	4	30	26	6	17	32
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	893	2 723	472	653	1 063	805	1 068
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 588	602	586	910	1 369	1 844	4 457
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 586	906	1 408	1 625	1 753	1 829	1 435
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	24 002	1 891	7 227	15 085	24 726	35 704	54 275

Tabela 4.3-4 Koszty według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 5 ha)	(5=<10 ha)	(10=<20 ha)	(20=<30 ha)	(30=<50 ha)	(>= 50 ha)
SE270	Koszty ogółem	zł	147 847	268 547	62 437	74 797	118 447	175 162	357 906
SE275	Zużycie pośrednie	zł	115 495	219 570	44 882	56 938	93 358	139 511	279 085
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	85 908	164 854	29 835	41 055	69 955	107 932	207 986
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	7 377	14 741	2 992	3 337	4 919	7 344	21 290
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	2 362	292	878	1 469	2 060	2 845	6 434
SE295	Nawozy	zł	14 419	7 250	4 201	5 567	9 682	15 748	51 569
SE300	Środki ochrony roślin	zł	6 829	3 517	2 406	2 625	4 040	6 850	25 412
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	2 616	21 027	2 576	1 195	1 592	1 240	1 967
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	11 446	537	2 466	7 681	13 403	18 009	22 719
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	6 615	442	1 901	5 058	8 084	9 891	11 407
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	39 469	108 911	14 173	18 990	33 136	53 257	77 033
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	15 026	1 157	4 448	8 558	14 581	22 968	36 435
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	3 748	8 869	1 020	1 657	3 175	5 484	7 974
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	5	1	2	2	6	0	22
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	29 587	54 717	15 047	15 883	23 403	31 579	71 099
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	8 208	6 635	3 195	4 655	7 123	10 063	20 978
SE345	Energia	zł	15 131	38 378	8 627	7 219	10 824	14 717	36 727
SE350	Usługi	zł	2 755	4 140	1 345	1 991	2 607	2 872	5 439
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	3 493	5 563	1 880	2 018	2 848	3 928	7 954
SE360	Amortyzacja	zł	22 431	25 159	12 651	14 341	19 794	26 801	47 529
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	9 921	23 817	4 904	3 518	5 296	8 850	31 292
SE370	Wynagrodzenia	zł	5 897	20 262	3 911	2 368	2 835	4 297	16 271
SE375	Czynsze	zł	1 954	606	214	458	1 063	2 053	8 565
SE380	Odsetki	zł	2 069	2 949	780	692	1 398	2 499	6 456

Tabela 4.3-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 5 ha)	(5=<10 ha)	(10=<20 ha)	(20=<30 ha)	(30=<50 ha)	(>= 50 ha)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	19 318	2 629	6 566	9 699	14 485	21 076	63 892
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	6 841	528	1 800	3 363	5 275	7 568	23 165
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	6 841	528	1 800	3 363	5 275	7 568	23 165
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	-1
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	1
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	5 003	1 485	2 832	2 826	3 688	5 097	14 898
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	1 477	90	336	541	788	1 290	6 333
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	2 136	223	636	1 255	2 017	2 685	5 827
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	642	1 068	1 731	684	231	189	323
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	655	25	134	216	429	830	2 475
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	6 818	591	1 799	3 293	5 093	7 582	23 354
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	6 818	591	1 799	3 293	5 093	7 582	23 354
SE640	Dodatkowe wsparcie	zł	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 4.3-6 Salda dopłat i podatków według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 5 ha)	(5=<10 ha)	(10=<20 ha)	(20=<30 ha)	(30=<50 ha)	(>= 50 ha)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	18 367	3 093	6 052	9 196	13 921	20 439	60 116
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	19 318	2 629	6 566	9 699	14 485	21 076	63 892
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	625	1 999	102	276	558	933	1 153
SE390	Podatki	zł	1 576	1 534	617	779	1 123	1 570	4 929
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-1 768	-1 976	-853	-860	-1 338	-2 637	-4 156
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	1 321	200	258	798	1 533	2 000	2 898
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	3 088	2 176	1 111	1 658	2 872	4 636	7 054

Tabela 4.3-7 Dochód na gospodarstwo rolne według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 5 ha)	(5=<10 ha)	(10=<20 ha)	(20=<30 ha)	(30=<50 ha)	(>= 50 ha)
SE131	Produkcja ogółem	zł	201 083	342 020	82 405	100 360	161 819	239 789	498 105
SE275	Zużycie pośrednie	zł	115 495	219 570	44 882	56 938	93 358	139 511	279 085
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	18 367	3 093	6 052	9 196	13 921	20 439	60 116
SE410	Wartość dodana brutto	zł	103 955	125 544	43 575	52 619	82 382	120 716	279 137
SE360	Amortyzacja	zł	22 431	25 159	12 651	14 341	19 794	26 801	47 529
SE415	Wartość dodana netto	zł	81 524	100 384	30 923	38 278	62 588	93 916	231 608
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	9 921	23 817	4 904	3 518	5 296	8 850	31 292
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-1 768	-1 976	-853	-860	-1 338	-2 637	-4 156
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	69 836	74 591	25 166	33 899	55 954	82 429	196 160

Tabela 4.3-8 Dochód na osobę według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 5 ha)	(5=<10 ha)	(10=<20 ha)	(20=<30 ha)	(30=<50 ha)	(>= 50 ha)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	39 155	36 350	18 094	20 774	31 220	44 184	82 907
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	41 227	51 237	17 594	20 342	31 335	45 231	106 609

Tabela 4.3-9 Bilans na koniec roku obrachunkowego według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 5 ha)	(5=<10 ha)	(10=<20 ha)	(20=<30 ha)	(30=<50 ha)	(>= 50 ha)
SE436	Aktywa ogółem	zł	565 561	516 999	269 206	341 998	503 628	711 092	1 288 306
SE441	Aktywa trwałe	zł	464 762	434 906	229 090	288 746	417 476	587 246	1 021 949
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	111 428	23 306	46 758	66 726	96 457	138 176	296 427
SE450	Budynki	zł	196 363	325 846	128 317	138 073	179 920	236 983	320 411
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	135 628	84 518	49 329	69 998	116 371	177 635	362 793
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	21 343	1 235	4 685	13 950	24 728	34 452	42 317
SE465	Aktywa obrotowe	zł	100 799	82 093	40 116	53 252	86 152	123 846	266 357
SE470	Stado obrotowe	zł	20 759	21 056	6 754	12 505	21 631	30 704	40 375
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	39 033	6 868	15 477	21 855	33 864	48 828	107 957
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	41 006	54 169	17 886	18 892	30 656	44 314	118 026
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	80 666	130 597	30 593	27 101	54 287	95 109	248 556
SE490	Kredyty długoterminowe	zł	59 315	98 432	24 838	20 082	39 189	70 336	179 589
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	21 351	32 164	5 755	7 019	15 098	24 773	68 967
SE501	Kapitał własny	zł	484 895	386 402	238 613	314 897	449 341	615 983	1 039 750

Tabela 4.3-10 Wskaźniki finansowe według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 5 ha)	(5=<10 ha)	(10=<20 ha)	(20=<30 ha)	(30=<50 ha)	(>= 50 ha)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	47 909	18 139	10 517	20 752	39 925	62 397	150 247
SE510	Srednia wartość kapitału pracującego	zł	453 370	493 180	232 277	282 383	408 801	566 277	966 637
SE516	Inwestycje brutto	zł	37 498	40 226	18 167	15 299	27 855	47 050	106 282
SE521	Inwestycje netto	zł	15 067	15 067	5 515	958	8 061	20 249	58 753
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	80 298	93 211	33 899	42 267	64 667	93 074	212 065
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	51 050	62 359	24 846	29 075	40 345	55 759	130 479

Literatura

- [1] Bednarski L., Borowiecki R., Duraj J., Kurtis E., Waśniewski T., Wersty B.: Analiza ekonomiczna w przedsiębiorstwie. Akademia Ekonomiczna, Wrocław, 1993.
- [2] Commission Decision 78/463/EEC: of 7 April 1978 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [3] Commission Decision 85/377/EEC: of 7 June 1985 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [4] Commission Decision 1999/725/EC: of 22 October 1999 amending Decision 85/377/EEC establishing a Community typology for agricultural holdings (notified under document number C(1999) 3414).
- [5] Commission Decision 2003/369/EC: of 16 May 2003 amending Decision 85/377/EEC establishing a Community typology for agricultural holdings (notified under document number C(2003) 1557).
- [6] Commission Regulation (EC) No 2253/2004 of 23 December 2004 amending Regulation (EEC) No 2237/77 on the form of farm return to be used for the purpose of determining incomes of agricultural holdings.
- [7] Commission Regulation (EC) No 800/2007 of 6 July 2007 amending Regulation (EEC) No 1859/82 concerning the selection of returning holdings for the purpose of determining incomes of agricultural holdings.
- [8] Commission Regulation (EC) No 1470/2007 of 13 December 2007 amending Regulation (EEC) No 1859/82 concerning the selection of returning holdings for the purpose of determining incomes of agricultural holdings.
- [9] FADN. An a to z of methodology. Office for Official Publications of the European Communities. Luxemburg 1989.
- [10] Goraj L., Osuch D., Sierański W.: Plan wyboru próby gospodarstw rolnych Polskiego FADN od roku obrachunkowego 2008. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2007.
- [11] Goraj L., Osuch D.: Algorytmy do klasyfikacji gospodarstw rolnych według metodyki Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych z zastosowaniem współczynników SGM „2004”. Ekspertyza wykonana na potrzeby GUS, maszynopis IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2007.
- [12] http://ec.europa.eu/agriculture/rica/index_en.cfm.
- [13] http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/rica/library?l=/information_documentation/basic_definitions/definitions_variables/_EN_1.0_&a=d.
- [14] Mańko S.: Analiza finansowa gospodarstwa rolniczego. Minikowo, 2001.
- [15] RI/CC 1256 r. 5. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels June 2008.
- [16] RI/CC 1296. The weighting system for the UE-FADN results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 1999.

- [17] RI/CC 882 Rev. 8.1. Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 12 April 2007.
- [18] Regulation No 79/65/EEC of the Council of 15 June 1965 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Economic Community.
- [19] Skarżyńska A., Goraj L., Ziętek I.: Metodologia SGM "2002" dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2005.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Druk i oprawa: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB